

DE APOCALYPS ONTHULD

***waarin de verborgenheden die daar voorzien zijn
en tot nu toe verborgen waren,
worden onthuld.***

VEERTIENDE HOOFDSTUK

1. *En ik zag, en zie, het Lam staande op de berg Zion en met Hem honderdvierenveertigduizend, hebbende de Naam van Zijn Vader geschreven op hun voorhoofden.*
2. *En ik hoorde een stem vanuit de hemel, evenals een stem van vele wateren en evenals een stem van een grote donderslag en ik hoorde een stem van citerspelers, spelende op hun citers.*
3. *En zij zongen evenals een nieuw lied vóór de troon en vóór de vier dieren en de ouderen; en niemand kon het lied leren, dan die honderdvierenveertigduizend, gekocht van de aarde.*
4. *Dezen zijn het die met vrouwen niet bezoedeld zijn, maagden immers zijn zij; dezen zijn het die het Lam volgen waar Het ook gaat; dezen zijn gekocht van de mensen, de eerstelingen van God en het Lam.*
5. *En in hun mond is geen bedrog gevonden, zij zijn immers onbevlekt vóór de troon van God.*
6. *En ik zag een andere engel vliegende in het midden van de hemel, hebbende het eeuwige Evangelie, om te evangeliseren degenen die op de aarde wonen en aan alle natie en stam en tong en volk.*
7. *Zeggende met een grote stem: Vreest God en geeft Hem heerlijkheid, omdat gekomen is het uur van Zijn gericht en aanbidt Hem Die gemaakt heeft de hemel en de aarde en de zee en de bronnen van de wateren.*
8. *En een andere engel is gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die grote stad, omdat zij vanuit de wijn des toorns haar hoererij alle natiën heeft gedrenkt.*
9. *En een derde engel is hen gevolgd, zeggende met een grote stem: Indien iemand het beest zal aanbeden hebben en zijn beeld en zal ontvangen hebben het merkteken op zijn voorhoofd en op zijn hand.*
10. *En die zal drinken van de wijn des toorns van God, gemengd met loutere wijn in de drinkbeker van Zijn ontsteking en hij zal gepijnigd worden met vuur en zwavel vóór de heilige engelen en vóór het Lam.*
11. *En de rook van hun pijniging zal opklimmen tot in de eeuwen der eeuwen en zij zullen niet rust hebben dag en nacht die het beest aanbidden en zijn beeld en indien iemand het merkteken van zijn naam zal ontvangen hebben.*
12. *Hier is de lijdzaamheid der heiligen; hier zijn zij die de bevelen Gods bewaren en het geloof van Jezus Christus.*
13. *En ik hoorde een stem vanuit de hemel zeggende tot mij: Schrijf, gezegend zijn de doden in de Heer stervende van nu aan; ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeiden; hun werken immers volgen met hen.*
14. *En ik zag en zie, een witte wolk en op de wolk was Een gezeten, de Zoon des mensen gelijk, hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon en in Zijn hand een scherpe sikkel.*

15. En een andere engel ging van de tempel uit, roepende met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel en maai, omdat gekomen is voor U de ure om te maaien, omdat verdord is de oogst der aarde.

16. En Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel op de aarde en de aarde werd afgemaaid.

17. En een andere engel ging uit van het altaar, hebbende mogendheid over het vuur, en hij riep met een groot geroep tot Hem Die de scherpe sikkel had, zeggende: Zend uw scherpe sikkel en wijnoogst gij de trossen van de wijngaard der aarde, omdat zijn druiven rijp zijn.

19. En de engel zond zijn sikkel op de aarde en hij wijnoogste de wijngaard der aarde en hij wierp in de grote wijnpersbak des toorns van God.

20. En getreden werd de wijnpersbak buiten de stad en er ging bloed uit van de wijnpersbak tot aan de tomen der paarden, duizendzeshonderd stadiën ver.

DE GEESTELIJKE ZIN

De inhoud van het gehele hoofdstuk:

Ten aanzien van de nieuwe christelijke hemel; deze wordt beschreven van vers 1 tot 5.

De evangelisatie ten aanzien van de Komst van de Heer en dan de Nieuwe Kerk, vers 6,7,13.

De vermaning dat zij mogen terugtreden van het geloof gescheiden van de naastenliefde, waarin de huidige Kerk is, vers 9 tot 12.

Het onderzoek van dezen en de openbaring dat hun werken boos zijn, vers 14 tot 20.

De inhoud van de afzonderlijke verzen.

En ik zag, en zie, het Lam staande op de berg Zion en met Hem honderdvierenveertigduizend, betekent de Heer, nu in de Nieuwe hemel uit de christenen, die Hem als de God van hemel en aarde hebben erkend; en in de ware dingen van de leer, uit Hem door het Woord, zijn geweest; hebbende de naam van Zijn Vader geschreven in hun voorhoofden, betekent de erkenning van het Goddelijke en van het Goddelijk Menselijke van de Heer bij hen; en ik hoorde een stem vanuit de hemel, evenals een stem van vele wateren, betekent de Heer, sprekend door de nieuwe hemel vanuit de Goddelijke Ware dingen; en evenals een stem van een grote donderslag, betekent, en vanuit de Goddelijke Liefde; en ik hoorde een stem van citerspelers, spelend op hun citers, betekent de belijdenis van de Heer vanuit de blijdschap des harten door de geestelijke engelen in de lagere hemelen; en zij zongen evenals een nieuw lied vóór de troon en vóór de vier dieren en vóór de ouderen, betekent de viering en de verheerlijking van de Heer vóór Hem en vóór de engelen van de hogere hemelen; en niemand kon het lied leren dan die honderdvierenveertigduizend, betekent dat geen anderen vanuit de christenen konden verstaan en zo vanuit de liefde en het geloof erkennen dat de Heer alleen de God van hemel en aarde is, dan zij die door de Heer in deze nieuwe hemel zijn opgenomen; gekocht van de aarde, betekent dat het degenen zijn die uit de Heer konden worden wederverwekt en zo verlost in de wereld; dezen zijn het die met vrouwen niet bezoedeld zijn, maagden immers zijn zij, betekent dat zij de ware dingen van de Kerk niet geschonden en die niet met valse dingen van het geloof bevuild hebben, maar dat zij de ware dingen hebben liefgehad om dat het waarheden zijn; dezen zijn het die het Lam volgen waar Het ook gaat, betekent dat zij met de Heer verbonden zijn door de liefde en het geloof in Hem, omdat zij hebben geleefd volgens Zijn geboden; dezen zijn gekocht van de mensen, betekent hier wat het eerder betekent; de eerstelingen van God en het Lam, betekent het begin van de christelijke hemel waarin één God wordt erkend, in Wie de Drievuldigheid is, en dat de Heer die God is; en in hun mond is geen bedrog gevonden, betekent dat zij niet vanuit sluwheid en opzet het valse en het boze spreken en daartoe overreden; zij zijn immers onbevlekt vóór de troon van God, betekent omdat zij in de ware dingen vanuit het goede zijn

uit de Heer; en ik zag een andere engel vliegend in het midden van de hemel, hebbende het eeuwige Evangelie, om te evangeliseren degenen die op de aarde wonen, betekent de aankondiging van de Komst van de Heer en van de Nieuwe Kerk, die vanuit de hemel uit Hem zal nederdalen; en aan alle natie en stam en tong en volk, betekent aan allen tezamen die vanuit godsdienst in de goede dingen zijn en vanuit de leer in waarheden; zeggende met een grote stem: Vreest niet, betekent de vermaning om de boze dingen niet te doen, omdat dit tegen de Heer is; en geeft Hem heerlijkheid, omdat gekomen is het uur van Zijn gericht, betekent de erkenning en de belijdenis, dat al het ware van het Woord uit de Heer is, en volgens dit zal elk mens worden gericht; en aanbidt Hem Die gemaakt heeft de hemel en de aarde en de zee en de bronnen der wateren, betekent dat de Heer alleen vereerd moet worden, omdat Hijzelf alleen is de Schepper, de Heiland en de Verlosser en uit Hem alleen de hemel der engelen en de Kerk en al hun dingen zijn; en een andere engel is gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die grote stad, betekent dat nu het rooms-katholiek godsdienstige ten aanzien van haar dogma's en leerstellingen is verstrooid; omdat zij vanuit de wijn des toorns van haar hoererijs alle natiën heeft gedrenkt, betekent omdat het door de ontwijdingen van het Woord en door de echtbrekingen van het goede en het ware van de Kerk, al degenen heeft verleid die het aan zijn heerschappij heeft kunnen onderwerpen; en een derde engel is hen gevolgd, zeggende met een grote stem, betekent verder nog uit de Heer ten aanzien van hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn; indien iemand het beest zal aanbeden hebben en zijn beeld en zal ontvangen hebben het merkteken op zijn voorhoofd en op zijn hand, betekent wie erkent en de leer opneemt ten aanzien van de rechtvaardigmaking en de zaliging door het geloof-alleen, haar bevestigt en volgens die leeft; en die zal drinken van de wijn des toorns van God, gemengd met loutere wijn in de drinkbeker van Zijn ontsteking, betekent dat die de goede en de ware dingen van het Woord vervalsen en het leven doordrenken van die vervalste dingen; en hij zal gepijnigd worden met vuur en zwavel vóór de heilige engelen en vóór het Lam en de rook van hun pijniging zal opklimmen tot in de eeuwen der eeuwen, betekent de liefde van zich en van de wereld en de begeerten daaruit en vanuit deze de trots van het eigen inzicht; en dientengevolge de pijniging in de hel; en zij zullen niet rust hebben dag en nacht die het beest aanbidden en zijn beeld en indien iemand het merkteken van zijn naam zal ontvangen hebben, betekent de voortdurende staat in onverkwikkelijke dingen bij hen die dat geloof erkennen en aanvaarden, dat bevestigen en ernaar leven; hier is de lijdzaamheid van de heiligen, hier zijn zij die bewaren de bevelen van God en het geloof van Jezus, betekent dat de mens van de Kerk van de Heer door verzoeken van de zijde van hen daarnaar wordt onderzocht hoedanig hij is ten aanzien van het leven volgens de geboden van het Woord en ten aanzien van het geloof in de Heer; en ik hoorde een stem vanuit de hemel: Schrijf, gezegend zijn de doden in de Heer stervende van nu aan, betekent de voorzegging uit de Heer ten aanzien van de staat van degenen na de dood, die van Zijn Nieuwe Kerk zullen zijn, dat zij het eeuwige leven en de eeuwige gelukzaligheid zullen hebben; ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeiden, betekent dat het Goddelijk Ware van het Woord leert, dat zij die de ziel verdrücken en het vlees daarom kruisigen, de vrede zullen hebben in de Heer; hun werken immers volgen met hen, betekent zoals zij hebben liefgehad en geloofd en vandaar gehandeld en gesproken; en ik zag, en zie een witte wolk en op de wolk was Een gezeten, de Zoon des Mensen gelijk, betekent de Heer ten aanzien van het Woord; hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon en in Zijn hand een scherpe sikkel, betekent de Goddelijke Wijsheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde en het Goddelijk Ware van het Woord; en een andere engel ging van de tempel uit, betekent de hemel van de engelen; roepende met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel en maai, omdat gekomen is voor U de ure om te maaien, omdat verdord is de oogst der aarde, betekent de smeekbede van de hemelse engelen tot de Heer, dat Hij een einde zal stellen en gericht zal houden, omdat het nu de laatste tijd van de Kerk is; en Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel en de aarde werd afgemaaid, betekent het einde van de Kerk, omdat daar

niet langer het Goddelijk Ware is; en een andere engel ging uit van de tempel die in de hemel is, hebbende ook hij een scherpe sikkel, betekent de hemelen van het geestelijk rijk van de Heer en het Goddelijk Ware van het Woord bij hen; en een andere engel ging uit van het altaar, hebbende mogendheid over het vuur, betekent de hemelen van het hemels rijk van de Heer, die in het goede van de liefde uit de Heer zijn; en hij riep met een groot geroep tot hem die de scherpe sikkel had, zeggende: Zend uw scherpe sikkel en wijnoogst gij de trossen van de wijngaard van de aarde, betekent de werking van de Heer vanuit het Goede van Zijn Liefde en door het Goddelijk Ware van Zijn Woord op de werken van de naastenliefde en van het geloof, welke bij de mensen van de Kerk zijn; omdat zijn druiven rijp zijn, betekent omdat het de laatste staat van de christelijke Kerk is; en de engel zond zijn sikkel op de aarde en hij wijnoogste de wijngaard van de aarde, betekent het einde van de huidige christelijke Kerk; en hij wierp in de grote wijnpersbak van de toorn van God, betekent het onderzoek daarnaar hoedanig hun werken waren, namelijk dat zij boos waren; en getreden werd de wijnpersbak buiten de stad, betekent dat het onderzoek heeft plaatsgevonden vanuit de Goddelijke Ware dingen van het Woord, daarnaar hoedanig de werken waren, voortvloeiend uit de leer van het geloof van de Kerk; en er ging bloed uit van de wijnpersbak tot aan de tomen van de paarden, betekent het geweld dat het Woord is aangedaan door de afgrijselijke vervalsingen van het ware en waardoor het verstand dermate is toegestopt, dat de mens nauwelijks meer geleerd en zo geleid kan worden door de Goddelijke ware dingen uit de Heer; duizendzeshonderd stadiën ver, betekent de louter valse dingen van het boze.

DE ONTVOUWING

612. En ik zag, en zie, het Lam staande op de berg Zion en met Hem honderdvierenveertigduizend, betekent de Heer nu in de Nieuwe Hemel, verzameld uit degenen in de christelijke Kerken, die de Heer alleen als de God van hemel en aarde hebben erkend en in de ware dingen van de leer vanuit het goede van de liefde uit Hem door het Woord zijn geweest.

Met 'ik zag' worden deze dingen aangeduid en die volgen in dit hoofdstuk; onder het Lam wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, nrs. 269, 271; met de berg Zion wordt de hemel aangeduid waar degenen zijn die in de liefde tot de Heer zijn, waarover aanstonds; met honderdvierenveertigduizend worden al degenen aangeduid die alleen de Heer als de God van hemel en aarde erkennen en in de ware dingen van de leer vanuit het goede van de liefde uit Hem door het Woord zijn, nr. 348 e.v..

Over dezen is gehandeld in het zevende hoofdstuk, maar daar werd gezegd dat zij gezegeld waren op de voorhoofden, dus zo onderscheiden en afgescheiden van de overigen; hier nu, dat zij zijn verzameld tot één en dat uit hen de hemel is.

De hemel waarover hier wordt gehandeld, is de hemel verzameld vanuit de christenen vanaf de tijd toen de Heer in de wereld was en uit degenen daarvandaan die alleen tot de Heer zijn gegaan en hebben geleefd volgens Zijn geboden in het Woord, door de boze dingen te schuwen als zonden tegen God; deze hemel is de Nieuwe Hemel, waar vanuit het Nieuwe Jeruzalem, dat wil zeggen, de Nieuwe Kerk, op aarde zal neerdalen, (Openbaring 21:1,2); de hemelen echter van vóór de Komst van de Heer zijn hier boven en zij worden de Oude Hemelen genoemd, in welke ook allen alleen de Heer als de God van hemel en aarde erkennen; deze hemelen hebben met deze Nieuwe Hemel gemeenschap door invloeiing. Het is bekend, dat met het land Kanaän de Kerk wordt aangeduid, omdat daar het Woord was en daardoor de Heer bekend; en verder dat in het midden ervan de stad Zion was en beneden deze de stad Jeruzalem, beide op een berg; vandaar werden met Zion en Jeruzalem de binnenste dingen van de Kerk aangeduid; en omdat de Kerk in de hemelen één maakt met de Kerk op aarde, wordt daarom onder Zion en Jeruzalem de Kerk zowel hier als daar verstaan,

maar onder Zion de Kerk ten aanzien van de liefde en onder Jeruzalem de Kerk ten aanzien van de leer daaruit.

Gezegd wordt de berg Zion, omdat met de berg de liefde wordt aangeduid, nr. 336.

Dat met de berg Zion de hemel en de Kerk wordt aangeduid, waar de Heer alleen wordt vereerd, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: *'Ik heb gezalfd Mijn Koning over Zion; Ik zal van het besluit verhalen: Gij zijt Mijn Zoon; heden heb Ik U gegeneerd; Ik zal de natiën tot Uw erfenis geven; kust de Zoon, opdat Hij niet toorne en gij vergaat; gezegend zijn allen die op Hem betrouwen'*, (Psalm 2:6-8,12).

'Klimt op een hoge berg, gij verkondigster van goede boodschap, Zion; zeg: Zie, de Heer Jehovih komt in de sterke', (Jesaja 40:9,10).

'Spring grotelijks op, gij dochter Zions, zie uw Koning komt u, de Gerechte en de Heiland', (Zacharia 9:9; Mattheüs 21:2,4,5; Johannes 12:14,15).

'Roep luide uit, en jubel, gij inwoners van Zion, omdat de Heilige Israëls groot is in het midden van u', (Jesaja 12:6).

'De vrijgekochten van Jehovah zullen tot Zion wederkeren met gezang', (Jesaja 35:10).

'Jubel en verblijd u, gij dochter Zions; zie, Ik ben komende om in het midden van u te wonen', (Zacharia 2:10,11).

'Wie zal Israëls heil in Zion geven', (Psalm 14:7; Psalm 53:7).

'De Heer Jehovih zal in Zion een proefsteen grondvesten en dan zal ulieder verbond met de dood worden afgeschaft', (Jesaja 28:16-18).

'Mijn heil zal niet vertoeven; Ik zal in Zion heil geven', (Jesaja 46:13).

'Dan zal de Verlosser tot Zion komen', (Jesaja 59:20).

'Jehovah Zebaoth zal regeren op de berg Zions', (Jesaja 24:23).

'Jehovah heeft de poorten van Zion lief boven alle habitakels van Jakob, heerlijke dingen moeten in u gepredikt worden, o stad Gods; deze is daar geboren; al Mijn bronnen zullen in u zijn', (Psalm 87:1-7).

'Jehovah heeft Zion verkoren, Hij heeft het verlangd, Hem tot een zetel; dit is Mijn rust tot in het eeuwige, daar zal Ik wonen', (Psalm 132:13,14).

'Dat de zonen Zions opspringen in hun Koning', (Psalm 149:2,3).

'Jehovah, sta op en ontferm U over Zion; de bestemde tijd komt; in Zion zal de naam van Jehovah verkondigd worden, wanneer de volken tezamen zullen vergaderd worden en de koninkrijken om Jehovah te dienen', (Psalm 102:14-17,22,23).

'Vanuit Zion zal God opglinsteren, onze God komt en zal roepen tot de hemel omhoog en tot de aarde: Verzamelt Mij Mijn heiligen', (Psalm 50:1-5; Jesaja 1:27; 4:2,5; 31:4,9; 33:5,20; 37:22; 52:1; 64:10; Jeremia 6:2; Klaagliederen 4:2; Amos 1:2; Micha 3:10,12; 4:1-3,7,8; Zefanja 3:14,16; Joël 3:16,17,21; Zacharia 8:3; Psalm 20:3,6; Psalm 48:3,4,12-15; Psalm 76:3; Psalm 78:68; Psalm 110:1,2; Psalm 149:2,4; Psalm 99:2,4; Psalm 126:1; Psalm 128:5,6; Psalm 134:3; Psalm 135:21; Psalm 146:10).

In vele plaatsen wordt gezegd *'de maagd en de dochter Zions'*, waaronder niet een of andere maagd of dochter daar wordt verstaan, maar de Kerk ten aanzien van de aandoening van het goede en het ware, iets eenders als onder de Bruid des Lams, (Openbaring 21:2,9; 22:17).

De maagd en de dochter Zions betekent de Kerk van de Heer in deze plaatsen: (Jesaja 1:8; 3:16-26; 4:4; 10:32; 16:1; 37:22; 52:2; 62:11; Jeremia 4:31; 6:2,23; Klaagliederen 1:6; 2:1,4,8,10,13,18; 4:22; Micha 1:13; 4:8,10,13; Zefanja 3:14; Zacharia 2:10; 9:9; Psalm 9:15) en elders.

613. Hebbende de Naam des Vaders geschreven in hun voorhoofden, betekent de erkenning van het Goddelijke en van het Goddelijk Menselijke van de Heer vanuit de liefde en het geloof bij hen.

Onder de Naam des Vaders wordt verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijke, dat de Vader wordt genoemd en tegelijk ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, dat de Zoon

wordt genoemd, aangezien Zij één zijn en één Persoon, verenigd zoals de ziel en het lichaam; en daarom wordt in de hemel onder God de Vader niet een ander dan de Heer verstaan en eveneens wordt de Heer in de Nieuwe Hemel Vader genoemd; dat er hier wordt gezegd de Naam des Vaders in hun voorhoofden, is eveneens omdat onder de Vader wordt verstaan het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde van de Heer, dat in het Woord van de evangelisten overal wordt verstaan onder de Vader, wanneer Hij door de Heer wordt genoemd en het Goddelijk Ware van de Goddelijke Wijsheid onder de Zoon; en die twee zijn verenigd zoals de ziel en het lichaam en het lichaam met de ziel, toen de Heer Zijn Menselijke had verheerlijkt, nrs. 21, 170; en omdat Zij één zijn, wordt daarom elders gezegd: de Naam Gods en des Lams in hun voorhoofden, (Openbaring 22:4); over dezen waarover hier wordt gehandeld, wordt gezegd dat zij de Naam des Vaders geschreven hadden in hun voorhoofden, omdat onder de 144.000 gezegelden vanuit de 12 stammen Israëls de engelen van de hogere hemelen worden verstaan, die allen in het goede van de hemelse liefde zijn en omdat onder de Vader, zoals gezegd, dat goede wordt verstaan.

Dat de engelen over wie hier wordt gehandeld, de engelen van de hogere hemelen zijn, zie de ontvouwing van het zevende hoofdstuk, in het bijzonder nr. 369 daar.

Met geschreven in de voorhoofden, wordt de erkenning aangeduid vanuit de liefde en het geloof in hen; met geschreven of ingegrift, wordt de erkenning in hen aangeduid en met het voorhoofd wordt de liefde en daaruit het inzicht of het geloof aangeduid, nrs. 347, 605.

Dat het Goddelijke, dat de Vader wordt genoemd en het Goddelijk Menselijke, dat de Zoon wordt genoemd, één zijn zoals de ziel en het lichaam en dat men dus tot de Heer moet gaan ten aanzien van het Goddelijk Menselijke en dat men zo en niet anders gaat tot het Goddelijke dat de Vader wordt genoemd, kan uit zo vele plaatsen in het Woord vaststaan, dat het bladzijden zou vullen indien zij werden aangevoerd; vrij overvloedig zijn zij aangevoerd in het werk ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Heer’, nrs. 29-36, 38-45 e.v., waarvan er hier slechts enige ter bevestiging zullen worden aangehaald, namelijk deze: *‘De engel zei tot Maria: Zie, gij zult ontvangen in de baarmoeder en een Zoon baren en zult Zijn Naam heten Jezus. Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogste worden genoemd. Maar Maria zei: Hoe zal dit geschieden, dewijl ik geen man bekenne. De engel antwoordde: De Heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwten; daarom ook, het Heilige, hetwelk vanuit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genoemd worden’*, (Lukas 1:30-35).

‘De Engel des Heren verscheen Jozef in de droom, zeggende: Wees niet bevreesd Maria, uw bruid, tot u te nemen, want hetgeen in haar geboren is, dat is vanuit de Heilige Geest; en Jozef bekende haar niet, totdat zij deze haar eerstgeboren Zoon gebaard had’, (Mattheüs 1:20,25).

‘In de aanvang was het Woord en het Woord was bij God en God was het Woord en het Woord is Vlees geworden en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, zoals de heerlijkheid van de Eniggeborene uit de Vader’, (Johannes 1:1,2,14).

‘De Joden zochten Jezus te doden, omdat Hij zei dat God Zijn eigen Vader was, Zichzelf daarmee gelijk makende: Jezus antwoordde: De dingen die de Vader doet, dezelve doet ook de Zoon eender; gelijkerwijs de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt ook de Zoon levend, die Hij wil: Voorwaar Ik zeg u, dat de ure komt, wanneer de doden zullen horen de stem van de Zoon van God en die ze horen, zullen leven’, (Johannes 5:18-25).

‘Gelijkerwijs de Vader het Leven heeft in Zichzelf, alzo heeft Hij gegeven de Zoon, het Leven te hebben in Zichzelf’, (Johannes 5:26).

‘Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij: Indien gijlieden Mij gekend had, zo zou gij ook Mijn Vader gekend hebben. Filippus zei tot Hem: Toon ons de Vader. Jezus zei tot hem: Ben Ik zo lange tijd met ulieden en hebt gij Mij niet gekend, Filippus; die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien; hoe zegt gij dan: Toon ons de Vader; gelooft gij niet, dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is’, (Johannes 14:6-11).

‘Ik geef aan Mijn schapen het eeuwige leven; Ik en de Vader zijn één. En de Joden waren verontwaardigd dat Hij Zichzelf God maakte. En Hij zei: Ik doe de werken van de Vader; geloof de werken, omdat gij moogt bekennen en geloven, dat de Vader in Mij is en Ik in de Vader’, (Johannes 10:28-38).

‘Die Mij ziet, die ziet Hem Die Mij gezonden heeft’, (Johannes 12:45).

‘Alle dingen die de Vader heeft, zijn Mijne’, (Johannes 16:15).

‘Dat de Vader alle dingen in Zijn handen gegeven had’, ((Johannes 13:3).

‘Vader, Gij hebt Mij mogendheid gegeven over alle vlees; dit is het eeuwige leven, dat zij U leren kennen, de allene God en Die Gij gezonden hebt, Jezus Christus; al Mijn dingen zijn de Uwe en Uw dingen zijn Mijne’, (Johannes 17:2,3,10).

‘Mij is gegeven alle mogendheid in de hemelen en op aarde’, (Mattheüs 28:18).

‘Zo wat gij zult gevraagd hebben in Mijn naam, dit zal Ik doen, en Ik, Ik zal het doen’, (Johannes 14:13,14).

‘De Geest der Waarheid zal niet uit Zichzelf spreken, maar Hij zal vanuit het Mijne nemen en zal het u verkondigen’, (Johannes 16:13,14).

‘Die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht, omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen’, (Johannes 15:5) en elders.

Er zijn nog tal van plaatsen in het Oude Testament, waaruit er ook enige zullen worden aangevoerd: *‘Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, op Wiens schouder het oppergezag zal zijn; en Zijn Naam zal genoemd worden: Wonderlijk, Raad, God, Held, Vader der eeuwigheid, Vorst des vredes’, (Jesaja (9:5).*

‘Een maagd zal een Zoon baren en Zijn Naam zal genoemd worden, God met ons, (Jesaja 7:14).

‘Zie, de dagen komen, dat Ik aan David een gerechte Spruit zal opwekken, Die als Koning zal regeren; en dit zal Zijn Naam zijn, waarmee zij Hem zullen noemen: Jehovah, onze Gerechtigheid’, (Jeremia 23:5,6; 33:15,16).

‘Dan zal te dien dage gezegd worden: Zie, Deze is onze God, Die wij verwacht hebben, dat Hij ons bevrijdde, Jehovah, Die wij verwacht hebben; laten wij opspringen en ons verblijden in Zijn Heil’, (Jesaja 25:9).

‘Slechts alleen onder U is God en er is anders geen God; voorzeker, Gij zijt een verborgen God, de God Israëls, de Heiland’, (Jesaja 45:14,15).

‘Ben Ik niet Jehovah en er is geen God meer behalve Mij, een gerecht God en een Heiland is er niet behalve Mij’, (Jesaja 43:11).

‘Ik ben Jehovah, uw God en gij zult geen God erkennen dan Mij en er is geen Heiland dan Ik’, (Hosea 13:4).

‘Gij Jehovah, zijt onze Vader, onze Verlosser van de eeuw aan is Uw Naam’, (Jesaja 63:16).

‘Zo zei de Koning van Israël en Zijn Verlosser, Jehovah Zebaoth; Ik ben de Eerste en de Laatste en behalve Mij is er geen God’, (Jesaja 44:6).

‘Zo zei Jehovah, uw Verlosser, de Heilige Israëls: Ik, Jehovah, doende alle dingen en alleen uit Mijzelf’, (Jesaja 44:24).

‘Zo zei Jehovah, uw Verlosser, de Heilige Israëls: Ik ben Jehovah uw God’, (Jesaja 48:17).

‘O Jehovah, mijn Rots en mijn Verlosser’, (Psalm 19:15).

‘Hun Verlosser is sterk, Jehovah Zebaoth is Zijn Naam’, (Jeremia 50:34).

‘Jehovah Zebaoth is Zijn Naam en uw Verlosser, de Heilige Israëls; de God der ganse aarde zal Hij genoemd worden’, (Jesaja 54:5).

‘Opdat alle vlees wete, dat Ik, Jehovah, uw Heiland ben en uw Verlosser, de Sterke Jakobs’, (Jesaja 49:26; 60:16).

‘Wat onze Verlosser betreft, Jehovah Zebaoth is Zijn Naam’, (Jesaja 47:4).

‘Zo zei uw Verlosser Jehovah’, (Jesaja 43:14; 49:7) en elders, zoals in (Lukas 1:68; Jesaja 62:11,12; 63:1,4,9; Jeremia 15:20,21; Hosea 13:4,14; Psalm 31:6; Psalm 71:23; Psalm 103:4; Psalm 107:2; Psalm 130:7,8).

En bij Zacharia: *‘Te dien dage zal Jehovah tot Koning over de ganse aarde zijn; te dien dage zal Jehovah één zijn en Zijn Naam één’*, (Zacharia 14:9).

Maar dit zijn er slechts weinige.

614. En ik hoorde een stem vanuit de hemel evenals een stem van vele wateren, betekent de Heer, sprekend door de Nieuwe Hemel vanuit de Goddelijke Ware dingen.

Met de stem vanuit de hemel wordt de stem of het spreken uit de Heer door de hemel aangeduid; want wanneer er een stem vanuit de hemel wordt gehoord, dan is die uit de Heer; hier door de Nieuwe Hemel vanuit de christenen, die wordt verstaan onder de berg Zions waarop het Lam gezien werd te staan en met Hem honderdvierenveertigduizend, nrs. 612, 613; met de vele wateren worden de Goddelijke Ware dingen aangeduid, nr. 50; evenzo wordt gemeld van de Heer, sprekend door de hemel vanuit de Goddelijke Ware dingen, in de volgende plaatsen; *‘De stem van de Zoon des Mensen werd gehoord zoals een stem van vele wateren’*, (Openbaring 1:15).

‘En een stem vanuit de troon evenals een stem van vele wateren’, (Openbaring 19:6).

‘En de stem van de God Israëls evenals een stem van vele wateren’, (Ezechiël 43:2).

‘De stem van Jehovah op de wateren, Jehovah op vele wateren’, (Psalm 29:3).

‘Het geruis van de vleugelen van de cherubim zoals het geruis van grote wateren’, (Ezechiël 1:24).

Met de cherubim wordt het Woord aangeduid, nr. 239, dus het Goddelijk Ware waar vanuit de Heer spreekt.

615. En evenals een stem van een grote donderslag, betekent de Heer, sprekend door de Nieuwe Hemel vanuit de Goddelijke Liefde.

Dat de bliksemen, de donderslagen en de stemmen, de verlichting, de doorvatting en het onderricht betekenen, zie eerder in nr. 236; en dat de zeven donderslagen sprekende, de Heer betekenen, sprekend door de gehele hemel, nr. 472.

Wanneer de Heer door de hemel spreekt, dan spreekt Hij vanuit de derde hemel door de tweede hemel, dus vanuit de Liefde door de Goddelijke Wijsheid; de derde hemel immers is in Zijn Goddelijke Liefde en de tweede hemel in Zijn Goddelijke Wijsheid; de Heer spreekt nooit anders, wanneer Hij vanuit de hogere hemelen spreekt; en het zijn deze dingen die worden verstaan onder de stem evenals van vele wateren en met de stem evenals van een grote donderslag; de vele wateren zijn de Goddelijke Waarheden van de Goddelijke Wijsheid en de grote donderslag is het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde.

616. En ik hoorde een stem van citerspelers, spelend op hun citers, betekent de belijdenis van de Heer vanuit de blijdschap des harten door de geestelijke engelen in de lagere hemelen.

Dat op de citer spelen, betekent de Heer belijden vanuit de geestelijke waarheden, zie eerder in nr. 276; dat het uit de blijdschap van het hart is, volgt daaruit; vandaar worden met de citerspelers de geestelijke engelen aangeduid.

Dat dezen de engelen van de lagere hemelen zijn, is omdat de stem van de Heer door de hogere hemelen heen was gehoord evenals een stem van vele wateren en evenals een stem van een grote donderslag, nr. 614, 615.

Dat zij gehoord werd zoals een stem van citerspelers, spelend op de citers, is omdat het geluid of het spreken dat neervloeit vanuit de lagere hemelen soms wordt gehoord zoals de klank van citers; niet dat zij op citers spelen, maar omdat de stem van de belijdenis van de Heer vanuit de blijdschap van het hart, beneden zo wordt gehoord.

617. En zij zongen evenals een nieuw lied vóór de troon en vóór de vier dieren en de ouderen, betekent de viering en de verheerlijking van de Heer vóór Hemzelf en vóór de engelen van de hogere hemelen.

Dat met zij zongen een nieuw lied, de erkenning en de verheerlijking van de Heer wordt aangeduid, dat Hij alleen de Rechter, de Verlosser, de Heiland en dus de God van hemel en aarde is, zie nr. 279; dat vóór de troon is vóór de Heer, is omdat Hijzelf alleen op de troon zit; dat vóór de vier dieren en vóór de Ouderen is, vóór de engelen van de hogere hemelen, zie nr. 369; met als een nieuw lied wordt de viering en de verheerlijking van de Heer in de nieuwe christelijke hemel aangeduid, hier in het bijzonder dat Hij erkend is als de God van hemel en aarde, zoals Hij erkend wordt in de oude hemelen; deze dingen liggen opgesloten in het woordje ‘evenals’, want evenals een nieuw lied is evenals of het nieuw is, terwijl het niet nieuw is.

Dat de nieuwe hemel, waarvan wordt gesproken in (Openbaring 21:1), de nieuwe hemel vanuit de christenen is en dat de vorige hemelen zijn vanuit de Ouden en de Oudsten en verder dat de Heer in deze hemelen wordt erkend als de God van hemel en aarde, is eerder gezegd.

618. En niemand kon het lied leren, dan die honderdvierenveertigduizend, betekent dat geen anderen vanuit de christenen konden verstaan en zo vanuit de liefde en het geloof erkennen, dat de Heer alleen de God van hemel en aarde is, dan zij die door de Heer in deze nieuwe hemel zijn opgenomen.

Met dit lied wordt aangeduid de erkenning en de verheerlijking van de Heer, dat Hij de God van hemel en aarde is, nrs. 279, 617; met leren wordt aangeduid innerlijk in zich doorvatten dat het zo is, namelijk verstaan en zo opnemen en erkennen; wie anders leert, die leert en leert niet, omdat hij niet onthoudt; onder honderdvierenveertigduizend worden degenen verstaan die de Heer alleen als de God van hemel en aarde erkennen, nr. 612.

Dat geen anderen vanuit de christenen dit lied konden leren, dat wil zeggen, konden erkennen, dat de Heer alleen is de God van hemel en aarde, is omdat zij het van kindsheid aan hebben ingezogen dat er drie Personen van de Godheid zijn, onderling onderscheiden; want in de Leer van de Drieuldigheid wordt gezegd: Een ander is de Persoon van de Vader, een ander die van de Zoon en een ander die van de Heilige Geest; en verder: de Vader is God, de Zoon is God en de Heilige Geest is God; en hoewel daaraan wordt toegevoegd dat die drie Eén zijn, hebben zij toch in hun denken het Goddelijk Wezen in drie verdeeld; dit Wezen kan echter niet verdeeld worden; en daarom gingen zij tot de Vader, omdat Hij de eerste in de volgorde is; en bovendien hebben de voorgangers in de Kerk geleerd, dat zij tot de Vader zouden bidden ter wille van de Zoon, dat Hij de Heilige Geest zende, waarmee hun denkbeeld ten aanzien van drie is bevestigd; en dan kunnen zij niet over de Zoon als God denken, gelijkwaardig aan de Vader en één met de Vader, maar over de Zoon gelijkwaardig aan een ander mens, hoewel Hij, ten aanzien van het Menselijke, alleen de Gerechtigheid is en genoemd wordt *‘Jehovah onze Gerechtigheid’*, (Jeremia 23:5,6; 33:15,16); ten gevolge van die voorstelling van hun denken is het gebeurd, dat zij niet konden begrijpen dat de Heer als een in de wereld geborene, de God van hemel en aarde kan zijn en nog minder dat Hij de allene God kan zijn, hoezeer zij ook al die plaatsen die eerder in nr. 613 zijn aangevoerd, hebben gehoord en gelezen en eveneens deze daar: *‘Alle dingen die de Vader heeft, Zijn Mijne’*, (Johannes 16:15; 12:45).

‘De Vader heeft alle dingen in de hand van de Zoon gegeven’, (Johannes 13:3).

‘De Vader heeft Mij mogendheid gegeven over alle vlees; al Mijn dingen zijn de Uwe en al Uw dingen zijn Mijne’, (Johannes 17:2,3,10).

‘Mij is gegeven alle mogendheid in de hemel en op aarde’, (Mattheüs 28:18); en verder ook, dat *‘Hij ontvangen is uit Jehovah Vader en vandaar dat Zijn Ziel uit Hem is’*, (Lukas 1:34,35,38); vandaar dat Hij het Goddelijk Wezen heeft en nog vele andere plaatsen elders; dat die dingen zijn gezegd ten aanzien van de Heer, geboren in de wereld, kan eenieder zien; en ook dat *‘Hij en de Vader één zijn’* en dat *‘Hij in de Vader en de Vader in Hem is; en dat wie Hem ziet, de Vader ziet’*, (Johannes 10:28-38; 14:6-11).

Hoewel zij deze dingen gehoord en gelezen hebben, konden zij toch niet terugtreden van de voorstelling die zij in hun jeugd hadden opgevat en die daarna door de leraren was bevestigd en dit heeft hun redelijke zozeer toegesloten, dat zij deze woorden van de Heer niet konden zien, dat wil zeggen, verstaan: *'Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven, niemand komt tot de Vader dan door Mij'*, (Johannes 14:6).

'Wie niet binnengaat door de deur in de stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en een rover; Ik ben de Deur; indien iemand door Mij zal binnengegaan zijn, die zal behouden worden', (Johannes 10:1,9).

En verder dat de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dat wil zeggen, Dit heeft verenigd met het Goddelijke van de Vader, dat wil zeggen, met het Goddelijke dat in Hem was uit de ontvangenis, met als oorzaak, dat het menselijk geslacht met God de Vader in Hem en door Hem verenigd kon worden; dat dit de oorzaak is geweest van de Komst van de Heer in de wereld en van de verheerlijking van Zijn Menselijke, leert Hij ten volle bij Johannes; Hij zegt immers: *'In die dag zult gij bekennen dat Ik in Mijn Vader ben en gij in Mij en Ik in u'*, (Johannes 14:20).

'Die in Mij blijft en Ik in hem, deze draagt veel vrucht; omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen; zo iemand in Mij niet zal gebleven zijn, die is buiten geworpen, zoals de verdorde rank in het vuur', (Johannes 15:3-6).

'Voor hen heilig Ik Mijzelf, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in de waarheid, opdat zij allen één zijn, zoals Gij, Vader, in Mij en Ik in U, Ik in hen en Gij in Mij', (Johannes 17:19,21,23,26; 6:56) en elders.

Hieruit blijkt helder dat de Komst van de Heer in de wereld en de verheerlijking van Zijn Menselijke, ten doel hadden de verbinding van de mens met God de Vader in Hem en door Hem, dus dat men tot Hem moet gaan; dit bevestigt eveneens de Heer daarmee, dat Hij zo vaak zei *'dat men in Hem moet geloven om het eeuwige leven te hebben'*, nr. 553.

Wie kan niet zien, dat al deze dingen door de Heer zijn gezegd over Hemzelf in Zijn Menselijke en dat Hij nooit gezegd zou hebben, noch zou hebben kunnen zeggen, dat Hij in de mensen en de mensen in Hem zouden zijn en dat zij moesten geloven in Hem om het eeuwige leven te hebben, indien niet Zijn Menselijke Goddelijk was geweest?

Onder de Vader vragen in Zijn Naam, wordt niet verstaan rechtstreeks tot de Vader gaan, evenmin vragen ter wille van Hem, maar tot de Heer gaan en tot de Vader door Hem, omdat de Vader in de Zoon is en omdat zij één zijn, zoals Hijzelf leert; in Zijn Naam, betekent dit; zoals ook kan vaststaan uit het volgende: *'Wie niet gelooft in de Zoon, is alreeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de Naam van de Eniggeboren Zoon van God'*, (Johannes 3:17,18).

'Deze dingen zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus Christus is de Zoon Gods en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam', (Johannes 20:31).

'Jezus zei: 'Wie deze knaap opneemt in Mijn Naam, die neemt Mij op; en wie Mij opneemt, neemt Hem op, Die Mij gezonden heeft', (Lukas 9:48).

'Zo wat gij zult gevraagd hebben in Mijn Naam, dat zal Ik doen', (Johannes 14:13,14); en ook in andere plaatsen, waar gezegd wordt *'in de Naam des Heren'*, (Mattheüs 7:22; 18:5,20; 19:29; 23:39; Markus 9:37; 16:17; Lukas 13:35; 19:38; 24:47; Johannes 1:12; 2:23; 5:43; 12:13; 15:16; 16:23,24,26,27; 17:6).

Wat de Naam Gods is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, zie eerder de nrs. 81, 165, 584.

619. Gekocht van de aarde, betekent dat het degenen zijn die uit de Heer konden worden wederverwekt en zo verlost in de wereld.

Met de van de aarde gekochten worden de verlost in de wereld aangeduid; dat de verlossing de bevrijding uit de hel is en de zaliging door de verbinding met de Heer, zie nr. 281; en omdat dit gebeurt door de wederverwekking, worden daarom met de gekochten degenen

aangeduid die wederverwekt en zo verlost zijn uit de Heer; en omdat allen wederverwekt en zo verlost kunnen worden, indien zij willen en weinigen het willen, wordt daarom met de ‘van de aarde gekochten’ aangeduid dat het degenen zijn die uit de Heer wederverwekt en zo verlost konden worden; hoedanig dezen zijn, wordt nu beschreven in de verzen 4 en 5.

620. Dezen zijn het die niet met vrouwen bezoedeld zijn, maagden immers zijn zij, betekent dat zij de ware dingen van de Kerk niet geschonden hebben en die niet met valsheden van het geloof hebben bevuild, maar dat zij de waarheden hebben liefgehad omdat het ware dingen zijn.

Dat de vrouw de Kerk vanuit de aandoening van het ware betekent en vandaar in de tegengestelde zin de Kerk vanuit de aandoening van het valse, zie de nrs. 434, 533; hier de Kerk vanuit de aandoening van het ware, omdat gezegd wordt ‘die met vrouwen niet bezoedeld zijn’; met vrouwen bezoedeld worden, betekent iets eenders als echtbreken en hoereren; dat echtbreken en hoereren betekent het Woord schenden en vervalsen, zie nr. 134; maagden immers zijn zij, betekent omdat zij de ware dingen hebben liefgehad omdat het ware dingen zijn; dus vanuit de geestelijke aandoening; de oorzaak dat dezen onder maagden worden verstaan, is deze, dat de maagd betekent de Kerk als bruid, die wil worden verbonden met de Heer en echtgenote worden, en de Kerk die wil worden verbonden met de Heer, heeft de ware dingen lief omdat het ware dingen zijn, want door de ware dingen, wanneer daarnaar wordt geleefd, ontstaat de verbinding.

Vandaar is het, dat Israël, Zion en Jeruzalem in het Woord maagden en dochters worden genoemd; met Israël immers en met Zion en Jeruzalem wordt de Kerk aangeduid.

Dat al degenen die van de Kerk van de Heer zodanig zijn, om het even of het maagden, jongelingen, vrouwen-echtgenoten of mannen-echtgenoten, knapen of grijsaards, meisjes of oude vrouwen zijn, onder maagden worden verstaan, kan vaststaan uit het Woord, waar maagden worden genoemd, zoals ‘*maagd Israël*’, (Jeremia 18:13; 31:4,21; Amos 5:2; Joël 1:8); ‘*maagd dochter van Jehudah*’, (Klaagliederen 1:15); ‘*maagd dochter van Zion*’, (2 Koningen 19:21; Jesaja 37:22; Klaagliederen 1:4; 2:13); ‘*maagden van Jeruzalem*’, (Klaagliederen 2:10); ‘*maagd Mijns volks*’, (Jeremia 14:17).

Daarom vergeleek de Heer de Kerk met tien maagden, (Mattheüs 25:1) e.v. en wordt er bij Jeremia gezegd: ‘*Ik zal u bouwen, opdat gij gebouwd zijt, o maagd Israël, opnieuw zult gij uitgaan in de rei der spelenden*’, (Jeremia 31:4,13) en bij David: ‘*Zij hebben Uw schreden gezien, o God, de schreden van mijn God, mijn Koning, in het heiligdom, in het midden der trommelende maagden*’, (Psalm 68:25,26) en elders: ‘*De dochters der koningen zijn onder Uw kostelijken; de Koningin stond aan Uw rechter in het beste goud van Ofir; hoor, o dochter, en zie; de Koning zal lust hebben aan uw schoonheid; ook zal de dochter van Tyrus een geschenk aanbrengen, de rijken des volks zullen Uw aangezichten aansmeken; gans kostbaar is des Konings dochter van binnen; van vlechtsels van goud is haar kleet; in borduursels zal zij tot de Koning worden geleid; de maagden achter haar, haar vriendinnen zullen komen in het paleis van de Koning*’, (Psalm 45:10-16); daar wordt onder de Koning de Heer verstaan, onder de Koningin de Kerk als echtgenote, onder de dochters en maagden de aandoeningen van het goede en het ware.

Eendere aandoeningen worden elders in het Woord met maagden aangeduid, waar jongelingen tegelijk worden genoemd, omdat de jongelingen de ware dingen betekenen en de maagden de aandoeningen ervan; zoals in de volgende plaatsen: ‘*Zie, de dagen zullen komen, waarop Ik een honger in het land zal zenden, niet een honger naar brood, noch dorst naar wateren, maar om te horen de woorden van Jehovah; te dien dage zullen de schone maagden en de jongelingen van dorst versmachten*’, (Amos 8:11,13).

‘*Bloos Zidon; de zee heeft gezegd: Ik heb geen barensnood gehad, ik heb ook niet gebaard en ik heb niet jongelingen opgevoed, niet maagden doen opgroeien*’, (Jesaja 23:4).

‘Jehovah heeft getreden de wijnpers voor de maagd dochter van Zion; ziet mijn smart; de maagden en de jongelingen zijn in gevangenschap gegaan’, (Klaagliederen 1:4,15,18).

‘Hoe groot is Zijn goede en hoe groot Zijn schoonheid; het koren deed de jongelingen en de most de maagden opgroeien’, (Zacharia 9:17).

‘De straten der stad zullen vervuld worden met knapen en meisjes, spelende in haar straten’, (Zacharia 8:5).

‘Zij zullen op de aarde zitten, de maagden van Jeruzalem; met wie zal ik u gelijk stellen, gij maagd dochter Zions; mijn maagden en jongelingen lagen op de straten’, (Klaagliederen 2:10,13,21); en elders, zoals in (Jeremia 51:20-23; Klaagliederen 5:10-12; Ezechiël 9:4,6; Psalm 78:62-64; Deuteronomium 32:25).

621. Dezen zijn het die het Lam volgen, waar Het ook gaat, betekent dat zij met de Heer verbonden zijn door de liefde en het geloof in Hem, omdat zij hebben geleefd volgens Zijn geboden.

Dat dezen worden aangeduid, blijkt uit deze woorden van de Heer: *‘Die Mijn geboden doet, die is het, die Mij liefheeft; en Ik zal hem liefhebben en Ik zal tot hem komen en bij hem woning maken’, (Johannes 14:20-23).*

En elders: *‘Wanneer de Herder der schapen Zijn eigen schapen heeft uitgeleid, zo gaat Hij vóór hen heen en de schapen volgen Hem, omdat zij zijn stem weten; Mijn schapen horen Mijn stem en Ik ken dezelve en zij volgen Mij’, (Johannes 10:4,5,27).*

622. Dezen zijn gekocht van de mensen, betekent dat zij het zijn die uit de Heer konden worden wederverwekt en zo verlost in de wereld, zoals eerder in nr. 619, waar eendere woorden staan.

623. De eerstelingen van God en het Lam, betekent de aanvang van de christelijke hemel, erkennend één God in Wie de Drievuldigheid is en dat de Heer die God is.

Onder de eerstelingen wordt datgene verstaan, wat het eerst wordt geboren; en ook wat het eerst wordt verzameld; dus de aanvang, hier van de Nieuwe Hemel uit de christenen; onder God en het Lam wordt hier, zoals eerder, verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijke Zelf en ten aanzien van het Goddelijk Menselijke en ook ten aanzien van het Goddelijk Voortgaande, dus de éne God in Wie de Drievuldigheid is.

Hier zal iets worden gezegd ten aanzien van de eerstelingen: in de Israëlitische Kerk was het bevolen, *‘dat de eerstelingen van de veldvoortbrengselen, van alle koren, olie en most, van de vruchten van de bomen, en verder van de vacht, aan Jehovah als heilig gegeven zouden worden; en zij werden door Jehovah aan Aharon gegeven en na hem aan de hogepriester’, (Exodus 22:28; 23:19; Numeri 13:20; 15:17-22; 18:8-20; Deuteronomium 18:4; 26:1) e.v.; verder ‘dat zij zouden vieren: het feest der eerstelingen des oogstes en des broods’, (Exodus 23:14-16,19,26; Leviticus 23:9-15,21-25; Numeri 28:26).*

De oorzaak hiervan was deze, dat de eerstelingen datgene betekenden wat het eerst wordt geboren en daarna opgroeit, zoals een klein kind tot mens en een spruit tot een boom en vandaar betekenden zij al wat volgt totdat het volledig wordt, want al het volgende is in het eerste, zoals de mens in het kleine kind en de boom in de spruit; en omdat dit eerste bestaat vóór de opeenvolgingen, evenzo in de hemel en in de Kerk, waren de eerstelingen daarom heilig voor de Heer en werd het *‘feest der eerstelingen’* gevierd.

Eendere dingen worden met de eerstelingen aangeduid in (Jeremia 24:1,2; 20:40; Micha 7:1; Deuteronomium 33:15,21).

624. En in hun mond is geen bedrog gevonden, betekent dat zij niet uit sluwheid en opzet het valse en het boze spreken en daartoe overreden.

Met de mond wordt de spraak, de prediking en de leer aangeduid, nr. 452; en met het bedrog wordt de overreding van het boze door het valse aangeduid, eigenlijk uit leugen en opzet; wie immers iets overreedt vanuit leugen of bedrog, die overreedt ook uit opzet, want de leugen of het bedrog stelt zich een doel, verbergt het en voert het uit, wanneer de gelegenheid zich voordoet.

Met de leugen wordt in het Woord het valse en de valse bewering aangeduid; met het bedrog beide uit opzet; hierover in de volgende plaatsen: *'Jezus zei van Nathanaël: Zie, waarlijk een Israëliet in wie geen bedrog is'*, (Johannes 1:48).

'De overblijfselen van Israël zullen niet leugen spreken, noch zal in hun mond de tong des bedrogs gevonden worden', (Zefanja 3:13).

'Hij heeft geen geweld gedaan, noch is bedrog in Zijn mond geweest', (Jesaja 53:9).

'De rijken zijn vervuld van geweld en de inwoners spreken leugen en wat de tong betreft, bedrog is in hun mond', (Micha 6:12).

'Gij zult hen verdoen die leugen spreken, de man der bloeden en des bedrogs zal Jehovah verafschuwen', (Psalm 5:7).

'Jehovah, bevrijd mijn ziel van de lip der leugen, van de tong des bedrogs', (Psalm 120:2,3).

'Zij leerden hun tong leugen spreken, uw wonen is in het midden van bedrog; om het bedrog weigeren zij Mij te leren kennen', (Jeremia 9:5,6).

'Zij hebben Mij omgeven met leugen, Efraïm en met bedrog het huis van Israël', (Hosea 12:1).

'Indien iemand het opzet zal gehad hebben, de gezel met bedrog te doden, van met Mijn altaar zult gij hem wegtrekken en hij zal sterven', (Exodus 21:14).

'Vervloekt zij hij die het werk van Jehovah met bedrog doet', (Jeremia 48:10); en ook bij (Jeremia 5:26,27; 8:5; 14:14; 23:26; Hosea 7:16; Zefanja 1:9; Psalm 17:1; 24:4; Psalm 35:20,21; Psalm 36:4; Psalm 50:19; Psalm 52:4,6; 72:14; Psalm 109:2; Psalm 119:118; Job 13:7; 27:4).

De sluwen worden in het Woord aangeduid met vergiftige slangen en ook met krokodillen en adders en het bedrog wordt aangeduid met hun vergif.

625. Zij zijn immers onbevlekt vóór de troon van God, betekent omdat zij in de ware dingen vanuit het goede zijn uit de Heer.

Met de onbevleekten worden degenen aangeduid die niet in de valse dingen zijn, dus degenen die in de ware dingen zijn; de vlekken duiden immers de valse dingen aan, eigenlijk de valsheden vanuit het boze; met de troon van God wordt de Heer en de hemel aangeduid, nrs. 14, 233; en omdat die in het goede zijn uit de Heer, en verschijnen alsof zij in de ware dingen zijn, wordt daarom daarmee dat zij onbevlekt zijn vóór de troon van God, aangeduid dat zij in de ware dingen vanuit het goede zijn uit de Heer; allen immers die door de Heer worden geleid, worden door Hem in het goede gehouden; en vanuit dat goede gaat niet dan alleen het ware voort; en indien het valse voortgaat, dan is het een schijnbaar valse en dit wordt door de Heer als eender aan het ware beschouwd alleen door een aanpassing van het licht van de hemel in een andere kleur; het goede immers, dat van binnen in dat valse is, kwalificeert het zo; immers er bestaat het valse vanuit het boze en eveneens het valse vanuit het goede en beide kunnen in de uiterlijke vorm eender verschijnen, niettemin zijn zij volslagen oneender, omdat datgene wat van binnen is, het wezen maakt en de hoedanigheid ervan voortbrengt. Aangezien met de vlekken de valse dingen worden aangeduid, was het daarom *'verboden dat iemand uit het zaad van Aharon, in wie een vlek was, tot het altaar zou naderen en binnen de voorhang zou binnengaan'*, (Leviticus 21:17-23); waarmee werd aangeduid, dat zij onbevlekt zouden zijn; en eveneens was het *'verboden om enig slachtoffer van ossen, kalveren, schapen, geiten en lammeren, waarin een vlek zou zijn, te offeren'*, (Leviticus 22:19-25); de vlekken worden daar ook opgesomd.

626. En ik zag een andere engel vliegend in het midden van de hemel, hebbende het eeuwige Evangelie, om te evangeliseren degenen die op aarde wonen, betekent de aankondiging van de Komst van de Heer en van de Nieuwe Kerk, die vanuit de hemel uit Hem zal nederdalen. Onder de engel wordt in de hoogste zin de Heer verstaan en vandaar eveneens de hemel, nrs. 5, 344, 465; met een andere engel wordt aangeduid dat er nu het nieuwe uit de Heer is; met vliegen in het midden van de hemel, wordt aangeduid, neerschouwen, doorschouwen en voorziening treffen, nr. 415; hier het nieuwe uit de Heer vanuit de hemel in de Kerk; met het eeuwige Evangelie wordt de aankondiging van de Komst van de Heer en van Zijn Rijk aangeduid, nrs. 478, 553; met hen die op de aarde wonen, worden aangeduid de mensen van de Kerk tot wie de aankondiging zal plaatsvinden; dat het ook is aankondigen dat de Nieuwe Kerk nu vanuit de hemel uit Hem zal nederdalen, is omdat de Komst van de Heer twee dingen insluit: het Laatste Gericht en daarna de Nieuwe Kerk; over het Laatste Gericht wordt gehandeld in de hoofdstukken 19 en 20; en over de Nieuwe Kerk, te weten het Nieuwe Jeruzalem, in de hoofdstukken 21 en 22. Dat met het Evangelie en met evangeliseren wordt aangeduid de aankondiging ten aanzien van de Komst van de Heer en van Zijn Rijk, staat klaarblijkend vast uit de in nr. 478 aangevoerde plaatsen.

627. En aan alle natie en stam en tong en volk, betekent aan allen tezamen die vanuit de godsdienst in de goede dingen zijn en vanuit de leer in de ware dingen. Met de natie worden degenen aangeduid die in de goede dingen zijn en abstract genomen de goede dingen, nr. 483; met de stam wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van de godsdienst, nr. 349; met de tong wordt aangeduid de leer, nr. 282; en met het volk worden degenen aangeduid die in de ware dingen zijn en abstract genomen de ware dingen, nr. 483; en daarom wordt met evangeliseren aan alle natie en stam en tong en volk, aangeduid aankondigen aan allen tezamen die in de goede dingen vanuit de godsdienst en vanuit de leer in de ware dingen zijn; dezen immers nemen het Evangelie op en niet anderen; deze dingen worden aangeduid met die woorden in de geestelijke zin.

628. Zeggende met een grote stem: Vreest God, betekent de vermaning om de boze dingen niet te doen, omdat dit tegen de Heer is. Met de grote stem wordt de vermaning aangeduid; en met God vrezen wordt aangeduid, niet de boze dingen doen, omdat dit tegen de Heer is; dat God vrezen is Hem liefhebben, door te vrezen het boze te doen, omdat dit tegen Hem is en dat elke liefde die vrees in zich heeft, zie eerder nr. 527; deze dingen worden nu gezegd tot hen die uit de Nieuwe Kerk op aarde zullen zijn, omdat het eerste van de hervorming is, te leven volgens de geboden van de Decaloog, waar de boze dingen worden opgesomd die men niet moet doen; degene immers die deze dingen doet, vreest God niet; wie echter die dingen niet doet, door die te schuwen, omdat zij tegen de Heer zijn, die vreest de Heer en heeft Hem eveneens lief, zoals Hij zelf leert bij (Johannes 14:20-24).

629. En geeft Hem heerlijkheid omdat gekomen is het uur van Zijn Gericht, betekent de erkenning en de belijdenis, dat al het Ware van het Woord, waar vanuit de Kerk de Kerk is, uit de Heer is, volgens die zal elk mens worden gericht. Dat Hem heerlijkheid geven, betekent erkennen en belijden dat al het ware uit de Heer is, zie eerder in nr. 249; en omdat al het ware, waar vanuit de Kerk de Kerk is, vanuit het Woord is, wordt dus het Ware van het Woord verstaan; omdat gekomen is het uur van Zijn Gericht, betekent omdat elk mens gericht zal worden volgens het Ware van het Woord; dit wordt aangeduid, omdat met Hem heerlijkheid geven, wordt aangeduid erkennen en belijden dat al het Ware van het Woord uit de Heer is en nu gezegd wordt ‘omdat gekomen is het uur van Zijn gericht’ en het woord ‘omdat’ dit insluit als oorzaak.

Dat het Ware van het Woord eenieder zal richten, zie de nrs. 233, 273; en dat de Kerk is vanuit het Woord en dat zij zodanig is, hoedanig verstand van het Woord zij heeft, zie het werk ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Gewijde Schrift’, nrs. 76 tot 79. Hieruit blijkt, dat de geestelijke zin van die woorden zodanig is.

Dat die zodanig is, is omdat de engelen van de hemel bij de heerlijkheid niets anders doorvatten dan het Goddelijk ware; en omdat al het Goddelijk Ware uit de Heer is, doorvatten zij bij ‘Hem heerlijkheid geven’, erkennen en belijden, dat al het ware uit Hem is; alle heerlijkheid in de hemelen immers is ook nergens anders vandaan en voor zoveel als een gezelschap van de hemel in het Goddelijk Ware is, voor evenzoveel glansen daar alle dingen en voor evenzoveel zijn de engelen in de glans van de heerlijkheid.

Dat onder de heerlijkheid het Goddelijk Ware wordt verstaan, kan vaststaan uit deze plaatsen: *‘Een stem des roependen in de woestijn: Bereidt de weg voor Jehovah; de heerlijkheid van Jehovah zal onthuld worden en zij zullen zien, alle vlees’*, (Jesaja 40:3,5).

‘Wordt verlicht, omdat Uw licht komt en de heerlijkheid van Jehovah over u is opgegaan en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden’, (Jesaja 60:1) e.v..

‘Ik zal u geven tot een verbond den volke, tot een Licht der natiën en Mijn heerlijkheid zal Ik aan geen ander geven’, (Jesaja 42:6,8).

‘Om mijnentwil zal Ik het doen en Ik zal Mijn heerlijkheid aan geen ander geven’, (Jesaja 48:11).

‘Van de opgang der zon zullen zij vrezen Zijn heerlijkheid; voor Zion zal de Verlosser komen’, (Jesaja 59:19,20).

‘Zoals de dageraad zal uw licht uitbreken, de heerlijkheid van Jehovah zal u verzamelen’, (Jesaja 58:8).

‘Hij zal komen om alle natiën en tongen te vergaderen, opdat zij Mijn heerlijkheid zien’, (Jesaja 66:18).

‘Jehovah zei: Levend Ik en de algehele aarde zal vervuld worden met de heerlijkheid van Jehovah’, (Numeri 14:21).

‘De volheid der gehele aarde Zijn heerlijkheid’, (Jesaja 6:1-3).

‘In de aanvang was het Woord en God was het Woord; in Hetzelve was het Leven en het Leven was het Licht der mensen; het was het Ware Licht; en het Woord is Vlees geworden en wij hebben gezien Zijn heerlijkheid, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader’, (Johannes 1:1,4,9,14).

‘Deze dingen zei Jesaja, toen hij Zijn heerlijkheid zag’, (Johannes 12:41).

‘En zij zullen zien de Zoon des Mensen, komende in de wolken des hemels met heerlijkheid’, (Mattheüs 24:3,30).

‘De hemelen zullen vertellen de heerlijkheid Gods’, (Psalm 19:2).

‘En de natiën mogen de Naam van Jehovah vrezen en de koningen der aarde Uw heerlijkheid, dat Hij Zion gebouwd zal hebben en in Zijn heerlijkheid zal verschenen zijn’, (Psalm 102:16,17).

‘De heerlijkheid Gods zal het Heilige Jeruzalem verlichten en haar kaars het Lam en de natiën die gezaligd worden, zullen in Zijn licht wandelen’, (Openbaring 21:23-25).

‘De Zoon des Mensen zal komen in Zijn heerlijkheid, Hij zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid’, (Mattheüs 25:31; Markus 8:38).

Dat ‘de heerlijkheid van Jehovah de tabernakel vervulde en overdekte’, (Exodus 40:34,35; Leviticus 9:23,24; Numeri 14:10-12; 16:19; 17:7).

Dat *‘zij het huis van Jehovah vervulde’*, (1 Koningen 8:10,11).

En elders, zoals bij (Jesaja 24:23; Ezechiël 1:28; 8:4; 9:3; 10:4,18,19; 11:22,23; Lukas 2:32; 9:26; Johannes 2:11; 7:18; 17:24).

630. En aanbidt Hem Die gemaakt heeft de hemel en de aarde en de zee en de bronnen der wateren, betekent dat de Heer alleen vereerd moet worden, omdat Hij alleen is de Schepper,

de Heiland en de Verlosser en uit Hem alleen de engelenhemel is en de Kerk en al hun dingen.

Dat met aanbidden wordt aangeduid als heilig erkennen, zie eerder de nrs. 579, 580, 588, 603; en daarom wordt met aanbidden, wanneer over de Heer wordt gehandeld, aangeduid erkennen als de God van hemel en aarde en vereren; met de hemel en de aarde en de zee en de bronnen der wateren maken, wordt in de natuurlijke zin aangeduid die scheppen, maar in de geestelijke zin wordt aangeduid de engelenhemel en de Kerk en al hun dingen maken; met de hemel immers wordt in de geestelijke zin de engelenhemel aangeduid, met de aarde en de zee wordt in die zin de innerlijke en de uiterlijke Kerk aangeduid, nrs. 403, 404, 420, 470; en met de bronnen der wateren worden alle ware dingen van het Woord aangeduid, die de Kerk van dienst zijn voor de leer en het leven, nr. 409.

Dat Jehovah de Schepper, is de Heer uit het eeuwige en dat de Heer de Heiland en Verlosser is geboren in de tijd, dus ten aanzien van Zijn Goddelijk Menselijke, kan vaststaan uit het werk ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Heer’, van begin tot einde.

Wie kan niet verstaan, dat er één God Schepper van het heelal is en niet drie scheppers; en verder, dat de schepping ten doel heeft gehad de hemel en de Kerk vanuit het menselijk geslacht, zie hierover het werk ‘de Wijsheid der Engelen aangaande de Goddelijke Voorzienigheid’, nrs. 27 tot 45; vandaar is het, dat met de hemel en de aarde maken, in de geestelijke zin wordt aangeduid, de engelenhemel en de Kerk maken.

Dat deze dingen zijn gezegd, is om dezelfde oorzaak als waarover in nr. 613, waar wordt ontvouwd wat wordt aangeduid met, ‘de Naam des Vaders geschreven hebben op de voorhoofden’; en omdat dat gezegd was, wordt daarom hier gezegd: Aanbidt Hem Die de hemel, de aarde, de zee en de bronnen der wateren gemaakt heeft.

631. En een andere engel is gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die grote stad, betekent dat nu het rooms-katholieke godsdienstige ten aanzien van zijn dogma’s en leerstellingen is verstrooid.

Met de andere engel wordt nu het Nieuwe uit de Heer aangeduid, zoals eerder in nr. 626; met Babylon, de grote stad, wordt aangeduid het rooms-katholieke godsdienstige ten aanzien van zijn dogma’s en leerstellingen; met vallen wordt aangeduid verstrooid worden, want vallen wordt gezegd van de stad, maar verstrooid worden van het godsdienstige en de leer ervan, welke met de stad Babylon wordt aangeduid; dat met de stad de leer wordt aangeduid, zie eerder in nr. 194.

Dat nu deze dingen over Babylon worden gezegd, is omdat nadat de nieuwe christelijke hemel door de Heer is gemaakt, tegelijk een nieuwe is gemaakt met hen die uit het rooms-katholiek godsdienstige waren geweest; de oorzaak hiervan is deze, dat de christelijke hemel die vanuit de hervormden is verzameld, het middelpunt maakt en de pauselijke rondom dit zijn; en daarom, wanneer het middelpunt nieuw is, dan tegelijk in de omtrekken ook het nieuwe plaatsvindt; het Goddelijk licht immers, dat het Goddelijk Ware is, plant zich vanuit het midden als uit het centrum overal in het rond voort in de omtrekken en brengt alles wat daar is, ook in de orde; om deze oorzaak wordt dit weinige nu over Babylon vermeld; in het bijzonder echter wordt daarover gehandeld in de hoofdstukken 17 en 18.

Dat de hervormde christenen het middelpunt uitmaken en dat de pauselijke daar rond omheen de grote omtrek maken en dat het geestelijk licht, te weten het Goddelijk Ware, voortgaande uit de Heer, zich als uit zijn centrum voortplant rondom in alle omtrekken tot aan de laatste, zie het werk ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Gewijde Schrift’, nrs. 104 tot 113; en in het kleine werk ‘over het Laatste Gericht’, nr. 48.

Hieruit kan men zien, dat deze dingen ten aanzien van Babylon in orde volgen, nadat er gehandeld is over de nieuwe christelijke hemel en over de evangelisatie; dit wordt ook aangeduid met ‘gevolgd’.

632. Omdat zij vanuit de wijn des toorns van haar hoerij alle natiën heeft doordrenkt, betekent omdat het door de ontwijdingen van het Woord en door de echtbrekingen van het goede en het ware van de Kerk, al degenen heeft verleid die het aan zijn heerschappij heeft kunnen onderwerpen.

Met Babylon wordt het rooms-katholiek godsdienstige aangeduid, zoals eerder; de wijn betekent het ware vanuit het goede en in de tegengestelde zin het valse vanuit het boze, nr. 316; en de hoerij betekent de vervalsing van het ware en de toorn der hoerij betekent de echtbreking en de ontwijding, nr. 134; alle natiën drenken, betekent al degenen verleiden die zij onder hun heerschappij hebben kunnen onderwerpen; met vanuit die wijn drenken, wordt verleiden aangeduid en met de natiën worden degenen aangeduid die onder hun overheersing zijn.

633. En een derde engel is hen gevolgd, zeggende met een grote stem, betekent verder nog uit de Heer aangaande hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn.

Met de derde engel die hen volgde, wordt aangeduid verder nog uit de Heer wat volgt in orde; want onder de engel wordt in de hoogste zin de Heer verstaan, nr. 626; de oorzaak ervan is deze, dat de engel, wanneer hij het Woord spreekt, zoals hier, niet uit zich, maar uit de Heer spreekt; met zeggen met een grote stem, wordt dat wat volgt aangeduid, namelijk ten aanzien van de verdoemenis van hen die zich met leven en leer bevestigen in het van de naastenliefde gescheiden geloof.

Van vers 1 tot 5 van dit hoofdstuk is gehandeld over de nieuwe christelijke hemel en in vers 6 en 7, over de predikingen van het Evangelie, dat wil zeggen, de Komst van de Heer ter instauratie van de Nieuwe Kerk; en omdat zij die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, in de weg staan, volgt nu de bedreiging en de aankondiging van de verdoemenis, gericht tot hen die nog in dat geloof volharden.

634. Indien iemand het beest zal aanbeden hebben en zijn beeld en zal ontvangen hebben het merkteken op zijn voorhoofd en op zijn hand, betekent wie erkent en opneemt de leer ten aanzien de rechtvaardigmaking en de zaliging door het geloof-alleen, haar bevestigt en daarnaar leeft.

Met het beest aanbidden wordt aangeduid dat geloof erkennen, nr. 580; met het beeld ervan aanbidden, wordt aangeduid die leer erkennen en opnemen, nr. 603; met het merkteken ontvangen op het voorhoofd en op de hand, wordt aangeduid die leer met de liefde en het geloof opnemen en zich daarin bevestigen, nrs. 605, 606; en omdat degenen die zich daarin met de liefde en het geloof daarin bevestigen en ook daarnaar leven, wordt ook dit daaronder verstaan.

Er zijn drie graden van opneming van die leer, die met die woorden worden beschreven: de eerste graad is die leer erkennen; de tweede graad is die bij zichzelf bevestigen; en de derde graad is volgens die leven.

Die leer erkennen vindt plaats door het denken; die bij zichzelf bevestigen vindt plaats met het verstand; en leven volgens die leer vindt plaats met de wil; er zijn er die in de eerste graad zijn, maar niet in de tweede en de derde; en er zijn er die in de eerste en de tweede zijn, maar niet in de derde; maar degenen die in de derde graad zijn, dus leven volgens die leer, zijn degenen over wie de volgende dingen in vers 10 en 11 worden gezegd.

Volgens die leven, is het boze voor niets achten, door te denken dat het boze niet verdoemt, omdat niet de werken van de wet zaligen, maar het geloof-alleen; verder is dit het goede voor niets achten, door bij zichzelf te denken dat niemand het goede kan doen uit zich, omdat het op een verdienste gericht goede is; dus zijn het degenen die de boze dingen alleen vermijden om de burgerlijke en de zedelijke wetten en niet om de Goddelijke wetten; het zijn degenen die de goede dingen alleen doen om zichzelf en om de wereld, dus vanuit de eigenliefde en niet om de Heer en dus niet vanuit de naastenliefde.

De oorzaak waarom de dingen die nu volgen in vers 10 en 11 over dezen gezegd zijn, is de volgende, dat al wat alleen in het denken en in het verstand binnengaat, niet verdoemt, maar wat binnengaat in de wil, dat verdoemt; dit immers treedt het leven binnen en blijft aan, want niets kan de wil binnentreden, tenzij het ook van de liefde is, omdat de liefde het leven van de mens is.

Dezen zijn het ook die zich niet onderzoeken, hun zonden niet leren kennen en niet boete doen en daarom verdoemd worden; zij zeggen immers in hun hart: Waartoe is onderzoek, erkenning en erkenning van zonden en boetedoening nodig, als het geloof-alleen al die dingen insluit?

Ik heb tal van zulke geesten in de geestelijke wereld gezien, die de boze dingen hadden gemeden en de goede dingen hadden gedaan alleen vanwege de burgerlijke en zedelijke wetten en niet tegelijk vanwege de geestelijke wet; zij werden in de hel geworpen.

635. En die zal drinken vanuit de wijn des toorns Gods, gemengd met loutere wijn in de drinkbeker van Zijn ontsteking, betekent dat die de goede en de ware dingen vervalsen en het leven doordrenken van die vervalste dingen.

Dit wordt met die woorden aangeduid, omdat met de wijn des toorns Gods, gemengd met loutere wijn, het vervalste ware van het Woord wordt aangeduid; en met de drinkbeker van Zijn ontsteking wordt het ware aangeduid waardoor het goede is, dus evenzo vervalst; en met drinken wordt aangeduid, zich die dingen toe-eigenen of het leven ervan doordrenken; dat met de wijn het Ware van het Woord wordt aangeduid, zie nr. 316; met de wijn des toorns Gods, het geschonden en vervalste ware van het Woord, nr. 632; met gemengd met loutere wijn, wordt het volslagen vervalste aangeduid; iets eenders wordt ook met de drinkbeker aangeduid als met de wijn, omdat in de drinkbeker de inhoud is.

Dat drinken betekent het leven daarvan doordrenken, is omdat deze dingen gezegd zijn tot hen die leven volgens de leer van de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, zie nr. 634.

Met de wijn mengen en het gemengde wordt de vervalsing van het ware ook aangeduid bij David: *‘De beker is in de hand van Jehovah en Hij heeft met wijn gemengd, gevuld met mengsel en Hij heeft uitgegoten en alle goddelozen der aarde zullen drinken’*, (Psalm 75:9).

In het Woord wordt op vele plaatsen gezegd ‘toorn’ en tegelijk ‘ontsteking’ en daar wordt van toorn gesproken met betrekking tot het boze en van ontsteking met betrekking tot het valse, omdat zij die in het boze zijn, toornen en zij die in het valse zijn, ontsteken; zowel het ene als het andere wordt in het Woord toegekend aan Jehovah, dat wil zeggen, de Heer, maar daaronder wordt verstaan dat zij van de mens tegen de Heer zijn, zie eerder in nr. 525.

Dat in het Woord tegelijk toorn en ontsteking wordt gezegd, blijkt hieruit: *‘Jehovah komt in ontsteking en toorn; de aarde zal bewogen worden van haar plaats ten dage van de ontsteking van Zijn toorn’*, (Jesaja 13:5,9,13).

‘Aschur, de roede van Mijn toorn; Ik zal hem zenden tegen het volk van Mijn ontsteking’, (Jesaja 10:4-7).

‘Ik zal tegen u strijden met toorn en met ontsteking’, (Jeremia 21:5).

‘De toorn van Jehovah tegen alle natiën en de ontsteking tegen al hun heir’, (Jesaja 34:2).

‘Jehovah zal vergelden in Zijn ontsteking en in Zijn toorn’, (Jesaja 66:15).

‘Ik heb de volken vertreden in Mijn toorn en ik heb hen dronken gemaakt in Mijn ontsteking’, (Jesaja 63:6).

‘Mijn toorn en Mijn ontsteking is uitgestort over deze plaats’, (Jeremia 7:20).

Elders bij (Jeremia 33:5; Ezechiël 5:13; Deuteronomium 29:27); en de ontsteking van de toorn, in (Jesaja 13:13; Psalm 78:49,50; Deuteronomium 6:14,15).

Maar bij Jesaja: *‘Slechts alleen in Jehovah is gerechtigheid en sterkte en zij zullen beschaamd worden allen, die ontstaken tegen Hem’*, (Jesaja 45:24).

636. En hij zal gepijnigd worden met vuur en zwavel vóór de heilige engelen en vóór het Lam en de rook van hun pijniging zal opklimmen tot in de eeuwen der eeuwen, betekent de liefde van zich en van de wereld en de begeerten daaruit en vanuit deze de trots van het eigen inzicht en de pijniging in de hel als gevolg daarvan.

Met het vuur wordt de liefde van zich en van de wereld aangeduid, nr. 494; met zwavel worden de begeerten vanuit die beide liefden aangeduid, nr. 452; en omdat alle pijniging in de hel vanuit die drie is, wordt daarom gezegd, hij zal gepijnigd worden met vuur en zwavel en de rook van hun pijniging zal opklimmen tot in de eeuwen der eeuwen; gezegd wordt, vóór de engelen en het Lam, omdat die liefden zijn tegen de Goddelijke Ware dingen en tegen de Heer, Die het Woord is; met de engelen immers worden de Goddelijke Ware dingen aangeduid, omdat zij de ontvangers zijn, nr. 170; en met het Lam wordt aangeduid de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke en tegelijk ten aanzien van het Woord, nr. 595; dat de pijnigingen in de hel zijn vanuit eerdergenoemde liefden en dat degenen die daarin zijn die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, zie eerder in de nrs. 421, 502, 591.

637. En zij zullen niet rust hebben dag en nacht die het beest aanbidden en zijn beeld en indien iemand het merkteken van zijn naam zal hebben ontvangen, betekent de voortdurende staat in onverkwikkelijke dingen bij hen, die dat geloof erkennen en de leer ervan opnemen, haar bevestigen en ernaar leven.

Met niet rust hebben dag en nacht, wordt aangeduid hun voortdurende staat in onverkwikkelijke dingen na de dood, omdat vlak tevoren gesproken werd van hun pijniging; met dag en nacht wordt aangeduid, te allen tijde en in de geestelijke zin in elke staat, dus voortdurend; want dag en nacht betekenen in die de staten van het leven, nrs. 101, 476. Dat met het beest aanbidden en zijn beeld en het merkteken van zijn naam ontvangen, wordt aangeduid dat geloof erkennen, de leer ervan opnemen, haar bij zichzelf bevestigen en daarnaar leven, zie nr. 634, waar eendere dingen worden gezegd.

638. Hier is de lijdzaamheid van de heiligen, hier zijn zij die bewaren de bevelen Gods en het geloof van Jezus, betekent dat de mens van de Kerk van de Heer door verzoeken van de zijde van hen daarnaar wordt onderzocht hoedanig hij is ten aanzien van het leven volgens de geboden van het Woord en ten aanzien van het geloof in de Heer.

Dat deze dingen met die woorden worden aangeduid, zie nr. 593; met de bevelen bewaren, wordt aangeduid leven volgens de geboden, die in kort bestek zijn vervat in de Decaloog; en met het geloof van Jezus wordt het geloof in Hem aangeduid, want die hebben het geloof uit de Heer, en dit geloof is het geloof van Jezus.

639. En ik hoorde een stem vanuit de hemel, zeggende tot mij: Schrijf, gezegend zijn de doden in de Heer stervende van nu aan, betekent de voorzegging uit de Heer ten aanzien van de staat van degenen na de dood, die van Zijn Nieuwe Kerk zullen zijn, namelijk dat zij die verzoeken ondergaan met als oorzaak van het geloof in de Heer en van het leven volgens Zijn geboden, het eeuwige leven en de eeuwige gelukzaligheid zullen hebben.

Met een stem vanuit de hemel horen, zeggende, wordt de voorzegging uit de Heer aangeduid; dat die betreft de staat van degenen na de dood die van Zijn Nieuwe Kerk zullen zijn, is omdat over die staat in dit vers wordt gehandeld; met de stervenden van nu aan, wordt hun staat na de dood aangeduid; schrijf, betekent, opdat het ter nagedachtenis zal zijn voor het nageslacht, nrs. 39, 63; met de gezegenden worden degenen aangeduid die het eeuwige leven en de eeuwige gelukzaligheid hebben, aangezien dezen gezegend zijn; met de doden worden degenen aangeduid die hun ziel hebben verdrukt, hun vlees hebben gekruisigd en verzoeken hebben ondergaan; dat dezen hier onder de doden worden verstaan, zal men verderop zien; dat het eeuwige leven en de eeuwige gelukzaligheid is voor hen die verzoeken hebben ondergaan om het geloof in de Heer en om het leven volgens Zijn

geboden, blijkt uit het voorafgaande, waar gezegd wordt ‘Hier is de lijdzaamheid der heiligen, hier zijn zij die bewaren de bevelen Gods en het geloof van Jezus’, waarmee wordt aangeduid dat de mens van de Nieuwe Kerk door verzoeken daarnaar wordt onderzocht, hoedanig hij is ten aanzien van het leven volgens de geboden en ten aanzien van het geloof in de Heer, zie nr. 638; en uit de volgende woorden ‘en omdat zij rusten mogen van hun arbeiden’, waarmee wordt aangeduid, dat degenen die verzocht zijn geweest, de vrede in de Heer zullen hebben, nr. 640; onder de verzoeken worden hier de geestelijke verzoeken verstaan, die plaatsvinden bij hen die geloof in de Heer hebben en leven volgens Zijn geboden, wanneer zij de boze geesten bij zich, die samen handelen met hun begeerten, verjagen; die verzoeken worden met het kruis aangeduid in deze plaatsen: *‘Al wie zijn kruis niet opneemt en Mij navolgt, is Mijns niet waardig’*, (Mattheüs 10:38).

‘Jezus zei: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij’, (Mattheüs 16:24; Lukas 9:23-25; 14:26,27); en verder met de kruisiging van het vlees, bij Paulus: *‘Die van Christus zijn, kruisigen het vlees met de hartstochten en de begerigheden’*, (Galaten 5:24).

Dat met de doden degenen worden aangeduid die hun ziel hebben verdrukt, hun vlees hebben gekruisigd en verzoeken hebben ondergaan, is omdat zij daarmee het vorige leven hebben doen afsterven en vandaar als het ware dood zijn geworden voor de wereld; want de Heer heeft gezegd: *‘Indien de tarwekorrel in de aarde vallende, niet sterft, zo blijft dezelve alleen; indien hij echter sterft, zo draagt hij veel vrucht’*, (Johannes 12:24).

Ook wordt niets anders onder de doden verstaan bij Johannes: *‘Jezus zei: Zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt ook de Zoon levend die Hij wil’*, (Johannes 5:21); bij dezelfde: *‘Jezus zei dat de ure zal komen, wanneer de doden zullen horen de stem van de Zoon Gods en zullen leven’*, (Johannes 5:25); en eveneens onder *‘de wederopstanding der doden’*, (Lukas 14:14; Openbaring 20:5,12,13) en elders, zie ook nr. 106; en bij David: *‘Kostelijk is in de ogen van Jehovah de dood van Zijn heiligen’*, (Psalm 116:15).

Jezus zei ook: *‘Al wie zijn ziel zal verloren hebben om Mijnentwil, zal dezelve vinden’*, (Mattheüs 10:39; 16:25; Lukas 9:24,25; 17:33; Johannes 12:25).

640. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeiden, betekent dat het Goddelijk Ware van het Woord leert dat zij die de ziel verdrukken en het vlees kruisigen deswege, de vrede zullen hebben in de Heer.

Ja, zegt de Geest, betekent dat het Goddelijk Ware leert, nr. 87, 104; opdat zij rusten mogen, betekent dat zij de vrede zullen hebben in de Heer; onder de vrede wordt verstaan de rust van de ziel ten gevolge daarvan dat zij niet worden bestookt door de boze en de valse dingen, dus door de hel, zoals eerder; onder de arbeiden worden de arbeiden van de ziel verstaan, te weten het vlees verdrukken en kruisigen en verzocht worden; vandaar wordt met *‘zij mogen rusten van hun arbeiden’* aangeduid dat zij die in de wereld de ziel verdrukken en het vlees kruisigen ter wille van de Heer en van het eeuwige leven, de vrede zullen hebben in de Heer; de Heer immers zegt: *‘Opdat gij in Mij vrede hebt; in de wereld zult gij verdrukking hebben’*, (Johannes 16:33).

‘Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet zoals de wereld geeft, geef Ik u’, (Johannes 14:27).

Een zodanige verdrukking wordt onder de arbeid verstaan in deze plaatsen: *‘Door de arbeid van Zijn ziel zal Hij zien en verzadigd worden en Hij zal velen rechtvaardig maken’*, (Jesaja 53:11).

‘Jehovah zag onze verdrukking en onze arbeid en onze onderdrukking’, (Deuteronomium 26:7).

‘Zij zullen niet tevergeefs arbeiden en niet verwekken tot schrik’, (Jesaja 65:23).

‘Ik ken uw arbeid en uw lijdzaamheid, maar gij hebt verdragen, gij hebt lijdzaamheid en gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid’, (Openbaring 2:2,3).

641. Hun werken immers volgen met hen, betekent zoals zij hebben liefgehad en geloofd en vandaar gehandeld en gesproken.

Met de werken die met hen volgen, worden alle dingen aangeduid die bij de mens blijven na de dood.

Het is bekend dat de uiterlijke dingen, die voor de mensen verschijnen, hun wezen, ziel en leven trekken uit de innerlijke dingen, die niet verschijnen voor de mensen, maar die verschijnen voor de Heer en voor de engelen; beide, de innerlijke en de uiterlijke dingen, tezamen genomen, zijn de werken: goede werken, indien de innerlijke dingen in de liefde en het geloof zijn en de uiterlijke vanuit handelen en spreken daarvanuit; maar de boze werken, indien de innerlijke dingen niet in de liefde en het geloof zijn en de uiterlijke dingen daaruit handelen en spreken; indien de uiterlijke dingen handelen en spreken alsof die zijn vanuit de liefde en het geloof, dan zijn het òf huichelachtige òf op verdienste gerichte werken; tien personen kunnen dezelfde soort werken in de uiterlijke dingen doen, maar toch zijn zij oneender, omdat de innerlijke dingen waaruit de uiterlijke voortgaan, oneender zijn.

Wie ziet niet dat er een innerlijke en een uiterlijke is en dat die twee één maken; want wie ziet niet dat het verstand en de wil het innerlijke van de mens zijn en de spraak en de handeling het uiterlijke van hem; wie immers kan spreken en handelen zonder verstand en wil?

En omdat eenieder dit ziet, kan hij ook zien dat de werken het uiterlijke en het innerlijke tegelijk zijn; en omdat het uiterlijke zijn wezen, ziel en leven trekt uit zijn innerlijke, zoals eerder is gezegd, volgt dat het uiterlijke zodanig is als het innerlijke ervan is, dus dat de werken die met hen volgen, zo zijn als zij hebben liefgehad en geloofd en daaruit gehandeld en gesproken.

Dat de goede werken de naastenliefde en het geloof zijn, zie de nrs. 73, 76, 94, 141; en dat het innerlijke van de mens, of de innerlijke mens, niet is verstaan zonder willen, maar dat hij is willen en vandaar verstaan, dus dat hij niet is geloven zonder liefhebben, maar dat hij is liefhebben en vandaar geloven; en dat die dingen doen het uiterlijke van de mens of de uiterlijke mens is, zie eerder nr. 510.

Hieruit kan vaststaan, dat met de werken die met hen volgen, wordt aangeduid: zoals zij hebben liefgehad en geloofd en vandaar gehandeld en gesproken.

Eendere dingen worden met de werken aangeduid in de volgende plaatsen: *‘In de dag des Gerichts zal God eenieder vergelden naar zijn werken’*, (Romeinen 2:6).

‘Wij allen zullen geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat eenieder wegdrage de dingen die hij door het lichaam gedaan heeft; hetzij goed, hetzij boos’, (2 Korinthen 5:10).

‘De Zoon des Mensen zal komen in de heerlijkheid van Zijn Vader en dan zal Hij eenieder vergelden naar zijn werken’, (Mattheüs 16:27).

‘Zij zullen uitgaan, die de goede dingen gedaan hebben, tot de opstanding des levens, die echter de boze dingen gedaan hebben, tot de opstanding des Gerichts’, (Johannes 5:29).

‘Zij worden gericht naar de dingen die in het Boek geschreven waren, allen naar hun werken’, (Openbaring 20:12,13).

‘Zie, Ik kom snellijk en Mijn loon met Mij, om eenieder te geven naar zijn werk’, (Openbaring 22:12).

‘Ik zal aan eenieder van ulieden geven naar zijn werken’, (Openbaring 2:23).

‘Ik ken uw werken’, (Openbaring 2:1,2,4,9,13,19,26; 3:1-3,7,8,14,15,19).

‘Ik zal hun vergelden naar hun werk en naar de daad van hun handen’, (Jeremia 25:14).

‘Jehovah doet met ons naar onze wegen en naar onze werken’, (Zacharia 1:6); en verder nog op vele andere plaatsen.

642. En ik zag en zie een witte wolk en op de wolk was Een gezeten, de Zoon des Mensen gelijk, betekent de Heer ten aanzien van het Woord.

Met de wolk wordt aangeduid het Woord in de zin van de letter en met de witte wolk het Woord in de zin van de letter zodanig als het innerlijk is; en onder de Zoon des Mensen wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Woord; en daarom wordt gezegd: op de wolk was Een gezeten, de Zoon des Mensen gelijk.

Dat met de wolk het Woord wordt aangeduid ten aanzien van de letterlijke zin, zie de nrs. 24, 513; dat met de witte wolk wordt aangeduid de letterlijke zin van het Woord, hoedanig het is innerlijk, is omdat van het witte wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen in het licht, nrs. 167, 379; en innerlijk in de zin van de letter zijn de geestelijke ware dingen, die in het licht van de hemel zijn; dat onder de Zoon des Mensen de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Woord, zie nr. 44 en dit wordt met vele dingen in het werk ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Heer’, nrs. 19 tot 28, bevestigd.

De Heer heeft meermalen gezegd dat *‘zij de Zoon des Mensen zouden zien komen in de wolken des hemels’*, dit zei Hij bij (Mattheüs 16:27, 24:30; 26:64; Markus 14:61,62; Lukas 21:27; 20:69) en niemand weet dat daarmee iets anders wordt aangeduid dan dat Hij, wanneer Hij tot het Gericht zal komen, in de wolken des hemels zal verschijnen; dit wordt daar echter niet onder verstaan, maar er wordt verstaan, dat Hij, wanneer Hij tot het Gericht zal komen, zal verschijnen in de zin van de letter van het Woord; en omdat Hij nu gekomen is, is Hij dus verschenen in het Woord daardoor, dat Hij heeft onthuld dat er een geestelijke zin is in de afzonderlijke dingen van de letterlijke zin van het Woord en dat daarin over Hem alleen wordt gehandeld en dat Hij alleen de God van hemel en aarde is; het zijn deze dingen die onder Zijn Komst in de wolken des hemels worden verstaan; dat er een geestelijke zin is in de afzonderlijke dingen van de zin van de letter in het Woord en dat daarin wordt gehandeld alleen over de Heer en dat Hij alleen de God van hemel en aarde is, is getoond in beide ‘Leren van het Nieuwe Jeruzalem’: de ene ‘aangaande de Heer’ en de andere ‘aangaande de Gewijde Schrift’.

Omdat onder de Komst van de Heer in de wolken des hemels, de Komst van Hemzelf in Zijn Woord wordt verstaan en dan wanneer Hij het Gericht zal houden en ‘de Openbaring’ daarover handelt, wordt daarom daar gezegd: ‘Zie, Hij komt met de wolken’, (Openbaring 1:7); en hier *‘Ik zag en zie een witte wolk en op de wolk was Een gezeten, de Zoon des Mensen gelijk’*, (Openbaring 14:14).

En in de handelingen der apostelen: *‘Daar zij het zagen, werd Jezus opgenomen in de hemel en een wolk nam Hem weg van hun ogen; en twee mannen in witte kleding zeiden: Deze Jezus, Die opgenomen is in de hemel, zal also komen, gelijkewijs gij Hem naar de hemel hebt zien gaan’*, (Handelingen 1:9,11).

Met de wolk wordt de zin van de letter aangeduid, omdat die zin natuurlijk is en het Goddelijk Ware in het natuurlijk licht verschijnt als een wolk voor de ogen van de engelen, die in het geestelijk licht zijn; zoals een witte wolk bij hen die in de echte ware dingen vanuit de zin van de letter van het Woord zijn, zoals een duistere wolk bij hen die in de valse dingen zijn; en zoals een zwarte wolk met vuur vermengd bij hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, omdat zij in de boze dingen van het leven zijn.

Ik heb het gezien.

643. Hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon en in Zijn hand een scherpe sikkel, betekent de Goddelijke Wijsheid vanuit Zijn Goddelijk Liefde en het Goddelijk Ware van het Woord. Dat met de kroon op het hoofd de wijsheid wordt aangeduid, zie de nrs. 189, 252; en met de gouden kroon de wijsheid vanuit de liefde, nr. 235; en omdat de gouden kroon gezien werd op het hoofd van de Zoon des Mensen of van de Heer, wordt daarmee de Goddelijke Wijsheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde aangeduid; dat met de sikkel het Goddelijk Ware van het Woord wordt aangeduid, is omdat met de oogst de staat van de Kerk ten aanzien van het Goddelijk Ware wordt aangeduid, hier haar laatste staat; en vandaar wordt met het oogsten, wat met de sikkel gebeurt, hier aangeduid, aan de staat van de Kerk een einde stellen en het

gericht houden; en omdat deze dingen plaatsvinden door het Goddelijk Ware van het Woord, wordt daarom dit met de sikkel aangeduid en met de scherpe sikkel dat dit stipt en nauwkeurig zal plaatsvinden.

Met de sikkel wordt iets eenders aangeduid als met het zwaard, de degen en het slagzwaard, maar sikkel wordt gezegd waar gehandeld wordt over de oogst, maar zwaard waar gehandeld wordt over oorlog; dat met het zwaard, de degen en het slagzwaard wordt aangeduid het Goddelijk Ware, strijdende tegen de valse dingen en andersom, zie eerder in de nrs. 52, 108, 117.

644. En een andere engel ging uit van de tempel uit, betekent de engelenhemel.

Wat met engel en met de engelen wordt aangeduid, zie eerder de nrs. 5, 65, 170, 258, 342-344, 415, 465; hier de engelenhemel, omdat gezegd wordt dat hij uitging van de tempel en met de tempel wordt de hemel ten aanzien van de Kerk aangeduid, nrs. 191, 529, 585; er is immers in de hemelen evenzeer een Kerk als op aarde.

645. Roepende met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel en maai, omdat gekomen is voor U de ure om te maaien, omdat verdord is de oogst der aarde, betekent de smeekbede van de hemelse engelen tot de Heer, dat Hij een einde zal stellen en gericht zal houden, omdat nu de laatste staat van de Kerk is.

Met roepen met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat, wordt aangeduid de smeekbede van de hemelse engelen tot de Heer; de oorzaak ervan is dat er niet enige overeenstemming op de aarde is; de Kerk op aarde immers is er ten behoeve van de engelenhemel, zoals het fundament waarop het huis blijft staan of zoals de voeten waarop de mens staat en waarmee hij wandelt; en daarom wanneer de Kerk op aarde is vernietigd, klagen de engelen en smeken zij de Heer; zij smeken dat Hij een einde aan de Kerk zal maken en een Nieuwe zal opwekken; vandaar is het, dat met 'de engel riep met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat', de smeekbede van de hemelse engelen tot de Heer wordt aangeduid; dat met Hem die op de wolk zat, de Heer ten aanzien van het Woord wordt aangeduid, zie hiervoor nr. 642; dat met de sikkel zenden en maaien, wordt aangeduid een einde stellen en het gericht houden, nrs. 642, 643; met omdat gekomen is de ure om te maaien, wordt aangeduid dat het einde van de Kerk daar is; met omdat dor geworden is de oogst, wordt aangeduid dat het de laatste staat van de Kerk is; met de oogst wordt de staat van de Kerk aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Ware; de oorzaak hiervan is deze: dat van de oogst het koren is waarvandaan het brood is en met het koren en het brood wordt het goede van de Kerk aangeduid en dit wordt verworven door de ware dingen.

Dat dit hiermee wordt aangeduid, kan helderder worden gezien uit de plaatsen uit het Woord, waar van: oogst, maaien en sikkel wordt gesproken, zoals in de volgende teksten:

'Ik zal zitten om te richten alle natiën; zend de sikkel uit, omdat de oogst rijp is geworden, omdat hun boosheid groot is', (Joël 3:12,13).

'Houwt af hem die zaait en hem die de sikkel grijpt in de tijd des oogstes', (Jeremia 5:16).

'De dochter van Babel is zoals een dorsvloer; nog slechts een weinig, wanneer de tijd des oogstes zal komen', (Jeremia 51:33).

'Het zal geschieden, wanneer des oogstes staande gewas wordt verzameld en zijn arm de aren maait; in de morgen bloeit uw zaad op, een hoop des oogstes ten dage der bezitting en de wanhopige smart', (Jesaja 17:5,6,11).

'De akkerlieden zijn beschaamd, deswege dat de oogst des velds is vergaan', (Joël 1:11).

'Jezus zei: tot de discipelen, dat er nog vier maanden zijn, totdat de oogst komt; heft uw ogen op en aanschouwt de velden, dat zij reeds wit zijn tot de oogst; Ik heb u gezonden om te oogsten', (Johannes 4:35-38).

'Jezus zei tot de discipelen: De oogst is groot, de arbeiders echter zijn weinige; bidt de Heer des oogstes, dat Hij arbeiders tot Zijn oogst zal zenden', (Mattheüs 9:37,38; Lukas 10:2).

In deze plaatsen en eveneens in (Jesaja 16:9; Jeremia 5:17; 8:20) wordt met de oogst de Kerk aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Ware.

Maar alle dingen die in deze verzen in dit hoofdstuk zijn vervat en eveneens in beide hoofdstukken die volgen, zijn door de Heer voorzeggd in de gelijkenis ten aanzien van de zaaier en ten aanzien van de inzameling van de oogst, die, omdat zij leert en toelicht wat zij aanduiden, zal worden aangevoerd: *‘Jezus zei: het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan een mens zaaierende goed zaad in zijn akker; maar de vijand kwam en zaaide onkruid; toen het kruid ontsproot, verscheen ook het onkruid; de knechten zeiden: Wilt gij, dat wij het verzamelen? Hij echter zei: Neen, opdat gij, het onkruid verzamelende, ook mogelijk tegelijk de tarwe niet uittrekt; laat ze tezamen opwassen tot de oogst en in de tijd van de oogst zal ik tot de maaiers zeggen: Verzamelt eerst het onkruid en bindt het in busselen om te verbranden; vergadert echter de tarwe in mijn schuur. En de discipelen traden op Jezus toe, zeggende: Leg ons de gelijkenis uit. Jezus zei: Die het goede zaait, is de Zoon des Mensen [de Heer]; de akker is de wereld [de Kerk]; het zaad zijn de zonen van het koninkrijk [de ware dingen van de Kerk]; het onkruid zijn de zonen van de boze [de valse dingen uit de hel]; de vijand die dit zaait is de duivel; de oogst is de voleinding der eeuw [het einde van de Kerk]; de maaiers zijn de engelen [de Goddelijke Waarheden], gelijkerwijs dan het onkruid verzameld en met het vuur verbrand wordt, alzo zal het zijn in de voleinding der eeuw [aan het einde van de Kerk]’*, (Mattheüs 13:24-30, 36-43).

646. En Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel en de aarde werd afgemaaid, betekent het einde van de Kerk, omdat daar niet langer het Goddelijk Ware is.

Deze dingen worden aangeduid, omdat met Hem Die op de wolk zat, de Heer ten aanzien van het Woord wordt aangeduid, nr. 642; met de sikkel zenden en maaien, wordt aangeduid een einde stellen en gericht houden, nr. 643; met de oogst wordt de staat van de Kerk aangeduid, hier haar laatste staat, nrs. 643, 645; en met de aarde wordt de Kerk aangeduid, nr. 285; hieruit, tot één zin samengevat, blijkt dat met Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel en de aarde is afgemaaid, het einde van de Kerk wordt aangeduid, omdat daar niet langer het Goddelijk Ware is.

647. En een andere engel ging uit van de tempel die in de hemel is, hebbende ook hij een scherpe sikkel, betekent de hemelen van het geestelijke rijk van de Heer en het Goddelijk Ware van het Woord bij hen.

Met de engel wordt in de hoogste zin de Heer aangeduid, en verder de engelenhemel en eveneens het Goddelijk Ware, voortgaande uit de Heer, zie de nrs. 5, 65, 170, 258, 342-344, 415, 465; hier echter worden met de engel, de hemelen van het geestelijk rijk aangeduid en vandaar de Goddelijke Ware dingen daar, omdat er volgt, dat een andere engel uitging van het altaar, waarmee de hemelen van het hemels rijk van de Heer worden aangeduid, dus de Goddelijke Goede dingen daar, waarover in wat volgt.

Er zijn twee rijken, waarin alle hemelen zijn onderscheiden: het geestelijk en het hemels rijk; het geestelijk rijk is het rijk van de wijsheid van de Heer, omdat de engelen daar in de wijsheid vanuit de Goddelijke Ware dingen uit de Heer zijn; en het hemels rijk is het rijk van de liefde van de Heer, omdat de engelen daar in de Liefde uit de Heer zijn en vandaar in elk goede.

Dat er twee rijken zijn, waarin alle hemelen zijn onderscheiden, zie het werk ‘Hemel en Hel’ te Londen uitgegeven in 1758, nrs. 20 tot 28; en in het werk ‘de Wijsheid van de Engelen aangaande de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid’ in het jaar 1763 uitgegeven te Amsterdam, nrs. 101, 381.

Met de tempel wordt de algehele hemel aangeduid, zoals eerder in nr. 644; maar omdat hier wordt gezegd de tempel die in de hemel is en daarna het altaar, wordt met de tempel de hemel

van het geestelijk rijk van de Heer aangeduid, zoals hiervoor is gezegd; en met de scherpe sikkel wordt het Goddelijk Ware van het Woord aangeduid, nrs. 643, 645.

Dat eerder werd gezegd, dat Hij Die op de wolk zat, Zijn sikkel zond en de aarde is afgemaaid en nu dat een engel uitging van de tempel vanuit de hemel, hebbende ook hij een sikkel en die op de aarde zond en de wijngaard van de aarde wijnoogste, is omdat met de aarde die afgemaaid werd door Hem Die op de wolk zat, dus de Heer, de Kerk in het algehele wereldrond wordt aangeduid, maar met de wijngaard van de aarde de Kerk in de christelijke wereld wordt aangeduid.

Deze dingen behelzen eendere dingen als die welke de Heer heeft voorzien in de gelijkenis ten aanzien van de zaaier en de inzameling van de oogst in (Mattheüs 13); deze gelijkenis is eerder in nr. 645 aan het einde aangehaald, daar wordt gezegd dat ‘de oogst de voleinding der eeuw is’ dat wil zeggen, het einde van de Kerk en dat de maaiers de engelen zijn, met wie de Goddelijke Ware dingen worden aangeduid; de engelen immers worden niet gezonden om te maaien, dat wil zeggen, om die dingen te doen, maar de Heer doet het door de Goddelijke Ware dingen van Zijn Woord; de Heer zegt immers: *‘Het Woord dat Ik gesproken heb, zal oordelen ten uitersten dage’*, (Johannes 12:48); zie ook de nrs. 233, 273.

648. En een andere engel ging uit van het altaar, hebbende mogendheid over het vuur, betekent de hemelen van het hemels rijk van de Heer, die in het goede van de liefde uit de Heer zijn.

Met de andere engel worden hier de hemelen van het hemels rijk van de Heer aangeduid, omdat er gezien werd dat hij uitging van het altaar; met het altaar immers wordt de eredienst van de Heer vanuit de liefde aangeduid, nr. 392; en met het vuur wordt de liefde aangeduid, nr. 468; en met het vuur op het altaar wordt de Goddelijke Liefde aangeduid, nr. 395; dat er gezegd wordt dat hij mogendheid had over het vuur, is omdat de engelen bij zich die liefde bewaken.

649. En hij riep met een groot geroep tot hem die de scherpe sikkel had, zeggende: Zend uw scherpe sikkel en wijnoogst gij de trossen van de wijngaard der aarde, betekent de werking van de Heer vanuit het goede van Zijn Liefde door het Goddelijk Ware van Zijn Woord in de werken van de naastenliefde en van het geloof, welke bij de mensen van de christelijke Kerk zijn.

Dit is de geestelijke zin van deze woorden, aangezien met die beide engelen de hemelen van het geestelijk en van het hemels rijk van de Heer worden aangeduid, nrs. 647, 648; en de hemelen doen niets vanuit zich, maar uit de Heer; de engelen in de hemelen immers zijn slechts ontvangers en daarom wordt niets anders in de geestelijke zin verstaan dan de werking van de Heer, hier op de Kerk in de christelijke wereld en op de werken van de naastenliefde en van het geloof bij de mensen daar; met de wijngaard immers wordt die Kerk aangeduid, zie het volgende artikel, nr. 651; en met de trossen en de druiven worden de werken van de naastenliefde aangeduid; dat deze met de trossen en de druiven worden aangeduid, is omdat zij de vruchten van de wijnstok in de wijngaard zijn en met de vruchten worden in het Woord de goede werken aangeduid.

Dat de engel uitgaande van het altaar zei tot de engel die uitging van de tempel, dat deze de sikkel zou zenden en zou wijnoogsten, is omdat met de van het altaar uitgaande engel de hemelen van het hemels rijk worden aangeduid, of de hemelen die in de goede dingen van de liefde zijn en met de van de tempel uitgaande engel de hemelen van het geestelijk rijk worden aangeduid, of de hemelen die in de ware dingen van de wijsheid zijn, zoals eerder is gezegd; en het goede van de liefde werkt niet iets vanuit zich, maar het werkt door het ware van de wijsheid; evenmin werkt het ware van de wijsheid iets vanuit zich, maar het werkt vanuit het goede van de liefde; dat dit zo is, is met vele dingen getoond in het werk ‘de Wijsheid van de engelen aangaande de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid’; dit is de oorzaak dat de

engel, uitgaande van het altaar, zei tot de engel die van de tempel uitging, dat hij de sikkel zou zenden en de trossen van de wijngaard van de aarde zou wijnoogsten; vandaar nu is het, dat met die woorden wordt aangeduid ‘de Werking van de Heer’ vanuit het Goede van Zijn Liefde door het Goddelijk Ware van Zijn Woord.

Dat de druiven en de trossen de goede dingen en de werken van de naastenliefde betekenen, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: *‘Wee mij, ik ben geworden zoals de inzamelingen van de zomer, zoals de nalezingen van de wijnoogst; niet een tros om te eten; mijn ziel verlangt de eerstelingvrucht; de heilige is vergaan uit het land en de echte onder de mensen’*, (Micha 7:1,2).

‘Hun druiven, druiven van gal; zij hebben trossen der bitterheden’, (Deuteronomium 32:32). *‘Mijn Beminde had een wijngaard; Hij heeft verwacht, dat hij druiven zou maken, maar hij maakte wilde vruchten’*, (Jesaja 5:1,2,4).

‘Zij zien om naar vreemde goden, liefhebbende de flessen der druiven’, (Hosea 3:1).

‘Elke boom wordt aan zijn eigen vrucht gekend; er worden geen vijgen verzameld vanuit doornen en zij wijnoogsten ook geen druif van de braamstruik’, (Lukas 6:44).

‘Het zal in het midden des lands zijn gelijk de nalezingen, wanneer de wijnoogst geëindigd is’, (Jesaja 24:12,13).

‘Indien de wijnoogsters tot u komen, zo zullen zij geen nalezingen overlaten’, (Jeremia 49:9; Obadja vers 4 en 5).

‘Over uw wijnoogst is de verwoester gevallen’, (Jeremia 48:32,33).

‘Gij zult beroerd worden, gij die vol vertrouwen zijt, omdat de wijnoogst wordt voleindigd; de inzameling zal niet komen’, (Jesaja 32:9,10) en ook elders, waar gezegd wordt de vrucht des wijngaards en vanuit de wijnstok.

Er zijn goede dingen van de hemelse liefde en er zijn goede dingen van de geestelijke liefde; de goede dingen van de hemelse liefde zijn van: de liefde tot de Heer en de goede dingen van de geestelijke liefde zijn van: de liefde jegens de naaste; laatstgenoemde goede dingen worden de goede dingen van de naastenliefde genoemd en worden verstaan onder de vruchten van de wijngaard, te weten de druiven en de trossen; maar de goede dingen van de liefde tot de Heer worden in het Woord verstaan onder de vruchten van de bomen, vooral onder de olijven.

649 a. Omdat zijn druiven rijp zijn, betekent omdat het de laatste staat van de christelijke Kerk is.

Met de druiven van de wijngaard zijn rijp, wordt iets eenders aangeduid als eerder met ‘de oogst is verdord’; maar oogst wordt gezegd van de Kerk in het algemeen en wijngaard van de Kerk in het bijzonder; dat de oogst is verdord de laatste tijd van de Kerk betekent, zie nr. 645; eveneens daarom de druiven van de wijngaard zijn rijp.

De wijngaard betekent de Kerk waar het Goddelijk Ware van het Woord is en waardoor de Heer bekend is; aangezien de wijn het innerlijk Ware betekent, dat uit de Heer door het Woord is, betekent daarom de wijngaard hier de christelijke Kerk; dat de wijn betekent het ware vanuit het goede van de liefde, dus uit de Heer, zie eerder in nr. 316.

650. En de engel zond zijn sikkel op de aarde en hij wijnoogste de wijngaard van de aarde, betekent het einde van de huidige christelijke Kerk.

Met zijn sikkel zenden en wijnoogsten, wordt iets eenders aangeduid als met zijn sikkel zenden en maaien, maar het laatstgenoemd wordt gezegd van de oogst en het eerstgenoemde van de wijngaard; dat wijnoogsten is de wijngaard aflezen en de druiven inzamelen en dat oogsten is het te oogsten koren afmaaien en inzamelen, is duidelijk.

Dat de wijngaard de Kerk betekent waar het Woord is en daardoor de Heer bekend is, dus hier de christelijke Kerk, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: *‘Jezus zei: Ik ben de Wijnstok, gij de ranken; die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht; omdat gij zonder Mij niet wat*

ook kunt doen; zo iemand in Mij niet zal gebleven zijn, die zal buiten uitgeworpen worden en zoals de verdorde ranken in het vuur', (Johannes 15:5,6).

'Jezus vergeleek het Koninkrijk der hemelen met een heer des huizes, die arbeiders huurde voor zijn wijngaard', (Mattheüs 20:1-8).

'Aangaande de zonen die in de wijngaard zouden werken', (Mattheüs 21:28).

'Aangaande de vijgenboom, geplant in de wijngaard, die geen vrucht droeg', (Lukas 13:6-9).

'Jezus zei een gelijkenis: Een mens plantte een wijngaard en zette een tuin daarom en verhuurde die de landlieden, om zijn vruchten te ontvangen; maar zij doodden de tot hen gezonden knechten en tenslotte de Zoon', (Mattheüs 21:33-39; Markus 12:1-9; Lukas 20:9-16).

'Ik zal een lied van mijn Beminde zingen van zijn wijngaard; Mijn Beminde had een wijngaard, die Hij omtuinde en beplante met edele wijnstok', (Jesaja 5:1,2) e.v..

'Te dien dage een wijngaard van zuivere wijn; antwoordt hem: Ik, Jehovah, behoedende die; alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen', (Jesaja 27:2,3).

'Vele herders hebben Mijn wijngaard verdorven; zij hebben hem gesteld tot een wildernis', (Jeremia 12:10,11).

'Jehovah komt ten gerichte met de ouderen; gijlieden hebt immers de wijngaard aangestoken', (Jesaja 3:14).

'In alle wijngaarden rouwklage', (Amos 5:17,18).

'In de wijngaarden wordt niet gezongen, noch gejubeld', (Jesaja 16:10).

651. En hij wierp in de grote wijnpersbak des toorns Gods, betekent het onderzoek daarnaar, hoedanig hun werken waren, namelijk dat zij boos waren.

Met de trossen van de wijngaard in de wijnpersbak werpen, wordt aangeduid de werken onderzoeken; deze worden immers met de trossen aangeduid, zie nr. 649; maar omdat gezegd wordt de grote wijnpersbak des toorns Gods, wordt er het onderzoek aangeduid dat de werken boos waren, want de toorn Gods wordt gezegd van het boze, nr. 635; dat met de wijnpersbak het onderzoek wordt aangeduid, is omdat in de persbakken de most uit de druiventrossen wordt geperst en de olie uit de olijven en men uit de uitgeperste most en de uitgeperste olie doorvat hoedanig de druiventrossen en de olijven zijn geweest; en omdat met de wijngaard de christelijke Kerk wordt aangeduid en met de druiventrossen ervan de werken worden aangeduid, wordt daarom met in de wijnpersbak werpen, het onderzoek van deze werken bij de mensen van de christelijke Kerk aangeduid; maar omdat zij het geloof van de naastenliefde hebben gescheiden en dat geloof zonder de werken van de wet zaligmakend hebben gemaakt en vanuit het van de naastenliefde gescheiden geloof niets dan boze werken voortgaan, wordt daarom gezegd de grote wijnpersbak des toorns Gods.

Het onderzoek van de werken wordt met de wijnpersbak aangeduid ook in de volgende plaatsen: 'Mijn Beminde had een wijngaard in de hoorn van de zoon der olie; Hij heeft hem beplant met een edele wijnstok; ook heeft Hij een wijnpersbak daarin uitgehouwen en Hij heeft verwacht dat hij druiven zou maken, maar hij heeft wilde druiven gemaakt', (Jesaja 5:1,2).

'Zendt de sikkel uit, omdat de oogst rijp is geworden; daalt neder, omdat de wijnpersbak vol is, de perskuipen overlopen, omdat hun boosheid groot is', (Joël 3:13).

'De dorsvloer en de wijnpersbak zullen hen niet weiden en de most zal hun liegen', (Hosea 9:1,2).

'Over uw wijnoogst is de verwoester gevallen; Ik heb de wijn doen ophouden vanuit de wijnpersbak; de jubel van de treder zal niet gehoord worden', (Jeremia 48:32,33).

'Een heer des huizes plantte een wijngaard en groef daarin een wijnpersbak en hij verhuurde die de landlieden, maar zij doodden de tot hen gezonden knechten en tenslotte de Zoon', (Mattheüs 21:33).

Van wijnpersbak wordt ook gesproken met betrekking tot de goede dingen van de naastenliefde, waar vanuit de ware dingen van het geloof zijn, bij Joël: *‘Gij dochteren van Zion, verheugt u, de dorsvloeren zijn vol van koren en de persbakken lopen over van most en olie’*, (Joël 2:23,24).

652. En getreden werd de wijnpersbak buiten de stad, betekent dat het onderzoek heeft plaatsgevonden vanuit de Goddelijke Ware dingen van het Woord, daarnaar hoedanig de werken waren die voortvloeien vanuit de leer van het geloof van de Kerk. Met getreden werd de wijnpersbak buiten de stad, wordt aangeduid dat het onderzoek heeft plaatsgevonden daarnaar hoedanig de werken waren; met de wijnpersbak treden, wordt onderzoeken aangeduid en met de druiventrossen die getreden worden, worden de werken aangeduid, zoals eerder in nr. 649, hier de werken die voortvloeien vanuit de leer van het geloof van de Kerk, te weten de boze werken; onder de stad wordt hier de grote stad verstaan, zie hoofdstuk 11, vers 8, namelijk de grote stad die geestelijk genoemd wordt Sodom en Egypte; dat daaronder wordt verstaan de leer van het van de naastenliefde gescheiden geloof, namelijk de leer van de Kerk van de hervormden, zie de nrs. 501, 502 en omdat elk onderzoek van de leer van de Kerk plaatsvindt door het Goddelijk Ware van het Woord en dit niet is in de leer, maar buiten haar, wordt ook dit daarmee aangeduid dat ‘het treden buiten de stad’ heeft plaatsgevonden.

Hieruit kan vaststaan, dat met getreden werd de wijnpersbak buiten de stad, wordt aangeduid, dat het onderzoek heeft plaatsgevonden vanuit de Goddelijke Ware dingen van het Woord, daarnaar hoedanig waren de werken die voortvloeien vanuit de leer van het geloof van de Kerk.

Met de wijnpersbak treden wordt niet alleen aangeduid de boze werken onderzoeken, maar ook die bij anderen verdragen en ook ze verwijderen en in de hel werpen, in de volgende plaatsen: *‘Ik spreek in gerechtigheid, groot om te zaligen; waarom zijt Gij rood naar Uw kleed en zijn Uw klederen zoals van een die de wijnpersbak treedt; Ik heb de wijnpersbak alleen getreden’*, (Jesaja 63:2,3).

‘Jehovah heeft al mijn sterken nedergeveld; de Heer heeft getreden de wijnpersbak van de dochter van Jehudah’, (Klaagliederen 1:15).

‘Hij Die op het witte paard zit, weidt de natiën met een ijzeren roede en Deze treedt de wijnpersbak van de wijn der woede en des toorns Gods’, (Openbaring 19:15).

653. En er ging bloed uit van de wijnpersbak tot aan de tomen van de paarden, betekent het geweld dat het Woord wordt aangedaan door de afgrijselijke vervalsingen van het ware en waardoor het verstand dermate is toegestopt, dat de mens nauwelijks meer geleerd en zo geleid kan worden door de Goddelijke Ware dingen uit de Heer.

Met het bloed wordt het geweld aangeduid, dat het Woord is aangedaan, nr. 327; en het vervalste en ontwijde Goddelijk Ware van het Woord, nr. 379; want onder het bloed uit de wijnpersbak wordt de most en de wijn vanuit de getreden druiventrossen verstaan en met de most en de wijn worden eendere dingen aangeduid, nr. 316.

Met de tomen van de paarden worden de ware dingen van het Woord aangeduid waardoor het verstand wordt geleid; het paard immers betekent het verstand van het Woord, nr. 298; vandaar wordt met de toom het ware aangeduid waardoor het verstand wordt geleid; tot aan de tomen van de paarden, is tot binnen de mond toe, waaraan de toom wordt aangelegd en het paard wordt door de mond gedrenkt en gevoerd; en daarom wordt ook aangeduid, dat het Woord zo’n geweld is aangedaan door de afgrijselijke vervalsingen, dat de mens nauwelijks meer geleerd en zo geleid kan worden door de Goddelijke Ware dingen uit de Heer.

Met de toom wordt ook datgene aangeduid waardoor het verstand wordt geleid, (Jesaja 30:27,28; 37:29); en met bloed der druiven wordt het Goddelijk Ware van het Woord aangeduid, (Genesis 49:11; Deuteronomium 32:14); hier echter in de tegengestelde zin.

654. Duizendzeshonderd stadiën ver, betekent de louter valse dingen van het boze.

Met de stadiën wordt iets eenders aangeduid als met de wegen, omdat de stadiën gemeten wegen zijn en met wegen worden de leidende ware dingen aangeduid, nr. 176; en in de tegengestelde zin de valse dingen; en met duizendzeshonderd worden de boze dingen in de gehele samenvatting aangeduid; met 1600 immers wordt iets eenders aangeduid als met 16 en met 16 iets eenders als 4, omdat uit vier met zichzelf vermenigvuldigd 16 ontstaat en van vier wordt gesproken met betrekking tot het goede en tot de verbinding van het goede en het ware, nr. 322, vandaar in de tegengestelde zin met betrekking tot het boze en tot de verbinding van het boze met het valse, zoals hier; en omdat een getal met 100 vermenigvuldigd de betekenis van dat getal niet wegneemt, maar die juist verhoogt, wordt vandaar met duizendzeshonderd stadiën ver, aangeduid louter het valse van het boze.

Dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, zie nr. 348 en dat het getal de hoedanigheid van iets betekent, nrs. 448, 608-610.

* * * * *

655. Hieraan zal ik deze gedenkwaardigheid toevoegen.

Ik sprak met sommigen die in de Openbaring onder ‘de draak’ worden verstaan, en een van hen zei tot mij: ‘Kom met mij mee, en ik zal de verkwikkingen van onze ogen en harten tonen’; daarop leidde hij mij door een dicht woud en toen op een heuvel, van waar ik de verkwikkingen van de draken kon zien.

Ik zag een amfitheater dat was opgezet in de vorm van een cirkel, overal waren banken in het rond opgesteld in rijen die schuin omhoog liepen en waarop de toeschouwers zaten; zij die op de laagste banken zaten, verschenen aan mij zoals satyrs en wellustelingen, sommigen met een doek die de schaamdelen bedekte, sommigen naakt zonder doek; op de banken erboven, zaten hoereerders en hoeren; die zodanig aan mij verschenen door hun gebaren.

Toen zei de draak tegen mij: ‘Nu zult u ons spel zien’. Ik zag toen in de arena van het amfitheater als het ware stieren, rammen, schapen, bokken en lammeren die werden binnengelaten en nadat die waren binnengelaten, werd een poort geopend en stortten als het ware jonge leeuwen, panters, luipaarden en wolven binnen en vielen met woede de kudde aan en verscheurden en slachtten de andere dieren; maar na dat moorddadige bloedbad strooiden satyrs zand over de plaats van de slachting; toen zei de draak tegen mij: ‘Dit zijn onze spelen die ons gemoed verkwikken’.

Ik antwoordde: ‘Ga heen demon; na enige tijd zult u dit amfitheater veranderd zien in een poel van vuur en zwavel’.

Hij lachte en ging heen; daarna dacht ik bij mijzelf: ‘Waarom worden zulke dingen door de Heer toegelaten?’; ik kreeg als antwoord in mijn hart, dat die dingen worden toegelaten zolang zij in de geestenwereld zijn, maar dat, nadat hun tijd in die wereld voorbij is, die schouwspelen in afschuwelijke helse scènes worden veranderd; al die dingen die gezien waren, waren van de drakonisten, en door fantasieën teweeggebracht, en daarom waren het geen stieren, rammen, schapen, bokken en lammeren, maar zij hadden gemaakt dat de echte goede en ware dingen van de Kerk, die zij hadden gehaat, zo verschenen.

De jonge leeuwen, de panters, de luipaarden en wolven waren verschijningen van de begeerten bij degenen die gezien werden als satyrs en wellustelingen: zij die zonder doek om de schaamdelen verschenen, waren degenen die hadden geloofd dat de boze dingen niet voor God verschijnen, en zij die met een doek verschenen, waren degenen die hadden geloofd dat die wel verschijnen, maar niet verdoemen, als men slechts in het geloof is.

De hoereerders en de loonhoeren waren de vervalsers van het ware van het Woord; hoererij immers betekent vervalsing van de waarheid; in de geestelijke wereld verschijnen alle dingen volgens overeenstemmingen uit de verte, die, wanneer ze in vormen verschijnen,

uitbeeldingen worden genoemd van geestelijke dingen in objecten die eerder zijn aan de natuurlijke dingen.

Daarna zag ik hen het woud uitgaan; de draak in het midden van de satyrs en wellustelingen en de knechten en de marketentsters, die de hoereerders en de loonhoeren waren, achter hen; de menigte groeide onderweg aan, en toen werd het gegeven om te horen wat zij met elkaar bespraken.

Zij zeiden dat zij in een wei een kudde schapen met lammeren zagen en dat dit een teken was, dat het een van de steden was van het Nieuwe Jeruzalem, waar de naastenliefde het primaire is, en in de nabijheid was.

Zij zeiden: 'Laten we gaan en die stad innemen en de bewoners eruit werpen en hun goederen plunderen'; zij kwamen naderbij; maar er was een muur rondom de stad en er waren engelwachters op de muur; en toen zeiden ze: 'Laten wij de stad met list innemen; laten we iemand zenden die ervaren is in de kunst van het listig mompelen, iemand die zwart wit en wit zwart kan maken en aan elk onderwerp dat behandeld wordt een vernisje kan geven'. Er werd iemand gevonden die doorkneed was in de metafysische kunst en die ideeën van dingen kon verdraaien in ideeën van termen en de dingen zelf verbergen onder formules en zo wegvliegen zoals een havik met de prooi onder zijn vleugels; deze persoon werd onderricht hoe hij met de bewoners van de stad zou spreken, namelijk dat zij medegenoten in de godsdienst waren en dat zij daarom binnengelaten konden worden; hij ging op de poort af en klopte aan en nadat deze geopend was, zei hij dat hij met de allerwijste persoon van die stad wilde spreken.

Hij ging naar binnen en werd tot een zeker iemand gebracht en toen sprak hij: 'Mijn broeders zijn buiten de stad en vragen om opgenomen te worden; zij zijn medegenoten in de godsdienst; u en wij maken het geloof en de naastenliefde tot de twee wezenlijke dingen van de godsdienst; het onderscheid is alleen dit, dat u zegt dat de naastenliefde het belangrijkste is en daaruit het geloof is, en dat wij zeggen dat het geloof het belangrijkste is en daaruit de naastenliefde is; wat doet het ertoe of het ene dan wel het andere het belangrijkste wordt genoemd, wanneer het ene en het andere wordt geloofd'.

De wijze van de stad antwoordde: 'Laten wij over deze zaak niet alléén spreken, maar in tegenwoordigheid van meerderen, die scheidsrechters en rechters mogen zijn; anders komt het niet tot een beslissing'.

Die werden toen ontboden, en de drakonist sprak tot hen eendere woorden als tevoren; en toen antwoordde de wijze man van de stad: 'U hebt gezegd dat het hetzelfde is, of de naastenliefde dan wel het geloof voor het belangrijkste van de Kerk wordt genomen, mits daarover samenstemming bestaat dat het ene en het andere de Kerk en haar godsdienst maakt; toch is het onderscheid zodanig als tussen het vroegere en het latere, tussen de oorzaak en de uitwerking, tussen het principale en het instrumentale, tussen het essentiële en het formele; ik zeg deze dingen omdat ik heb bemerkt, dat u doorkneed bent in de metafysische kunst, welke kunst wij bepreveling noemen, en sommigen bezwering; maar laten wij die termen daarlaten; het is een onderscheid zoals tussen dat wat boven is en dat wat beneden is, ja zelfs is het, indien u het wilt geloven, een onderscheid zoals tussen de hemel en de hel; want dat wat het belangrijkste is, maakt het hoofd en de borst en dat wat daaruit is, maakt de voeten en de zolen ervan; maar laten wij eerst daarin overeenkomen wat de naastenliefde en wat het geloof is: dat de naastenliefde de aandoening is van de liefde van de naaste het goede te doen ter wille van God en het heil en het eeuwige leven, en dat het geloof is het denken vanuit vertrouwen, over God, het heil en het eeuwige leven'.

Maar de afgezant zei: 'Ik geef toe dat dit het geloof is en eveneens geef ik toe dat de naastenliefde die aandoening ter wille van God is, omdat het ter wille van Zijn bevel is, niet echter ter wille van het heil en van het eeuwige leven'.

De wijze van de stad zei: ‘Dit zij zo, als het slechts ter wille van God is’; na dit te zijn overeengekomen, zei de wijze van de stad: ‘Is niet de aandoening het primaire en het denken daaruit?’

Maar degene die door de draak was gezonden zei: ‘Dit ontken ik’; maar hij kreeg als antwoord: ‘U kunt dit niet ontkennen; denkt de mens niet vanuit de aandoening; neem de aandoening weg, kunt u dan wel iets denken?’

Het is geheel daarmee zo gesteld, dat indien u de klank zou wegnemen van de spraak: indien u de klank wegneemt, zou u dan wel iets kunnen spreken; de klank is ook van de aandoening en de spraak is van het denken, want de aandoening klinkt en het denken spreekt; het is eveneens zo met de vlam en het licht; als u de vlam wegneemt, vergaat het licht dan niet? Iets eenders is het met de naastenliefde, omdat deze de aandoening is, en met het geloof, omdat dit het denken is; kunt u het zo niet inzien, dat het primaire het al is in het secundaire, geheel zoals de klank in de spraak is?

Hieruit kunt u zien, dat u, indien u niet datgene het primaire maakt wat het primaire is, niet in het andere bent, en daarom zult u, indien u het geloof, dat in de tweede plaats is, in de eerste plaats stelt, niet anders in de hemel verschijnen dan zoals een omgekeerd mens, van wie de voeten omhoog staan en het hoofd omlaag, of zoals een potsenmaker, die met omgekeerd lichaam op zijn handen wandelt.

Wat zijn, aangezien u zodanig in de hemel verschijnt, uw goede werken, dus de naastenliefde, anders dan zulke werken zoals de potsenmaker met zijn voeten zou doen, omdat hij het niet met zijn handen kan; vandaar is het dat uw naastenliefde, zoals u ook gezien hebt, natuurlijk en niet geestelijk is, omdat ze omgekeerd is’.

De afgezant verstond dit, want elke duivel kan het ware verstaan wanneer hij het hoort, maar hij kan het niet onthouden, omdat de aandoening van het boze, wanneer die terugkeert, het denken van het ware uitwerpt.

Daarna beschreef de wijze van de stad met vele dingen hoe het geloof is wanneer het als het primaire wordt aanvaard, namelijk dat het louter natuurlijk is en dat het slechts een wetenschap is zonder enig geestelijk leven, en dus dat het niet geloof is.

‘Uw naastenliefde immers is niets anders dan natuurlijke aandoening en vanuit de natuurlijke aandoening gaat niets anders dan een natuurlijk denken voort, en dit is uw geloof; en ik kan bijna zeggen dat in het louter natuurlijk geloof nauwelijks iets anders geestelijks is dan in de wetenschap over het koninkrijk van de Mogol, over de diamantmijn daar en over de schat en het hof van de keizer ervan’.

Na deze dingen gehoord te hebben ging de drakonist boos heen en bracht aan zijn metgezellen buiten de stad verslag uit; toen dezen hoorden dat er gezegd was dat de naastenliefde is: de aandoening van de liefde van de naaste, het goede te doen ter wille van God, het heil en het eeuwige leven, riepen allen uit: ‘Dit is een leugen’, en de draak zelf: ‘O, wat een verdorvenheid!; zijn niet alle goede werken, die van de naastenliefde zijn, en die ter wille van het heil worden gedaan, op verdienste gericht?’

Toen zeiden zij tegen elkaar: ‘Laten we nog meer van de onzen samenroepen en deze stad belegeren; laten we ladders halen, de muur beklimmen en ’s nachts binnenvallen en die ‘naastenliefden’ eruit gooien; maar toen zij hiertoe aanstalten maakten, zie, verscheen er een vuur uit de hemel, dat hen verteerde; maar het vuur uit de hemel was de verschijning van de toorn vanuit de haat jegens de ‘naastenliefden’, omdat zij het geloof van de eerste plaats naar de tweede hadden geworpen; dat zij zoals door een vuur verteerd schenen, was omdat onder hun voeten de hel was geopend en zij verzwolgen werden.

Eendere dingen als deze gebeurden op verscheidene plaatsen op de dag van het Laatste Gericht; en dit is het wat onder deze woorden in de Openbaring wordt verstaan: ‘De draak zal uitgaan om de natiën te verleiden, welke in de vier hoeken van de aarde zijn, om ze te vergaderen tot de oorlog; en zij zijn opgeklommen op de vlakte van de aarde, en zij

omringden het kamp van de heiligen en de beminde stad, maar een vuur daalde neer uit God vanuit de hemel en verteerde hen', (Openbaring 20:8,9).

EINDE HOOFDSTUK 14